Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6857

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Perşembe 16 Eylûl 1943

Mussolini İtalyada Cumhuriyet Kuruyor

Faşist Reisi yeni hükûmetin en yüksek makamını işgal ettiğini bir beyanname ile dün Italyan milletine bildirdi

Mussolini'nin eski toplantılardan birinde nutuk söylerken alınmış resimlerinden.

Berlin 15 (T.P.) — Yeni İtalyan faşist hükûmeti aşağıdaki beş emri ısdar etmiştir. Bu emirlerin beşi de Mussolini tarafından imzalıdır:

1 — Sadık arkadaşlara ve bütün İtalyaya! Bugünden, yani 15 eylûl 1943 ten itibaren İtalyada faşist idaresinin en yüksek makamını tekrar işgal ediyorum.

2 — Bugünden itibaren millî faşist partisi «Cumhuriyetçi faşist partisi» adını almıştır ve genel sekreteri Aleksandro Paolini'dir.

3 — Askerî siyasî ve idarî sahalarda çalışan ve memleketi teslim eden hükûmet tarafından vazifelerinden çıkarılmış olan bilcümle memurların vazifeleri başlarına derhal avdet etmelerini ve mevkilerini muhafaza eylemelerini emrediyorum.

4 — Bütün parti merkezlerine aşağıdaki vazifelerin ifasını emrediyorum:

İtalyan toprağında müşterek düşmana karşı çarpışan Alman ordusuna her surette [illegible]. Aynı [illegible] muzaheret edilecektir.

Mi[illegible] [illegible]nlara maddî ve manevî yardımda [illegible]nacaktır.

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Yeni kuklalar

Bu harbin ortaya çıkardığı acayibliklerden biri de kukla hükûmet tabiridir. Muhariblerden herhangi birinin emri altında körü körüne iş gören hükûmetler hakkında kullanılan bu tabiri, Norveç işgali sıralarında Müttefikler icad etmiş ve Quisling'i Almanların bir kuklası olarak töhmetlendirmişlerdi. Sonraları bu tabir sinir harbinin lüzumlu desteklerinden biri yerine geçmeğe başladı. Almanlarla işbirliği yapan her küçük devlet Müttefiklerce kukla sayılıyor, Londraya sığınan her mülteci hükûmet de Mihver nazarında daha saygı değer bir mahiyet taşımıyordu.

Birkaç gündür bu sinir harbinin yeni [illegible] buluyoruz: Şimdiye kadar üzerine kukla damgası nedense vurulmıyan İtalya, son hâdiselerden sonra her iki tarafın bu itabını da sineye çekmek felâketine uğradı. Mussolini'nin Almanlar tarafından kaçırılmasına fena halde sinirlenen Anglo - Saksonlar, hem kendi kendilerini teselli etmek, hem de propaganda yaparak şimal İtalyada yakında kurulacak olan faşist hükûmetini betelemek ihtiyacile asıl İtalyan hükûmetinin Kral ve Badoglio tarafından temsil edildiğini, faşistlerin kukladan başka bir şey olmadıklarını gürültülü bir sesle söyleyip duruyorlar. Buna karşılık, Alman propagandası da, Sicilyaya sığınan Kralla Mareşalı Londradaki mülteciler kafilesine katılmak üzere yola çıkan iki felâketzede olarak göstermektedir.

İşin tuhafı, daha düne kadar başka türlü işliyen sinir ve propaganda makinesinin böyle birdenbire cephe değiştirerek tamamile ters bir yolda yürümeğe başlamasıdır. Mussolini'nin kuvvetli zamanlarında Anglo - Sakson gazetelerinin karikatürcüleri elinde İtalyan kralı değişmez bir alay mevzuu olarak hep kukla halinde resmi çizilen bir adamdı. Duçe ne derse İtalyada öyle yapılacağına bütün dünya o kadar alışmıştı ki kralın herhangi bir meseleye en ufak bir itirazda bulunabileceği hatıra bile gelmezdi. Ne garibdir ki yirmi senelik bir tevekkülden sonra, İtalyan menfaatleri bakımından en hayatî bir bahiste kralın ilk veto'su, netice itibarile birkaç hafta içinde onu Sicilyaya kaçmağa ve İngiltere Kralından himaye istemeğe kadar götüren felâketli bir teşebbüs oldu. Habeş harbinin zehirli gaz kahramanı Badoglio ise; daha birkaç gün evvel halkını teselli etmeğe çalıştığı bu tarihî adada şimdi kendisi de teselli arar bir vaziyette kimbilir ne yapıyordur?

Bunlara İtalyan milletinin sahici mümessilleri diye bakmak doğrusu biraz güçtür. Halkla ve ordu ile ilişiği kalmıyan, selâmeti yabancı himayesinde arıyan hükûmetler, hiç değilse geçici bir müddet için mahiyetlerini kaybederler. Ortalık düzelip de normal şartlar dönünciye kadar bunlara şüpheli gözle bakanları haklı bulmak lâzımdır.

Fakat ya Mussolini'ye ne diyelim?

Yirmi yıl İtalyayı idare eden, Avrupa politikasının ön plânında uzun zaman yer tutan bu devlet adamı, İtalyan efkârını kazanmamış olsaydı, şüphesiz ne iş başına gelebilir, ne de orada yıllarca kalabilirdi. Bununla beraber İtalya harbe girdiğindenberi eski Duçe'nin yavaş yavaş kudretinden ve millî bünyeyi temsil kabiliyetinden kaybettiği de farkediliyordu. Bunun gözle görülen delili faşist hükûmetinin yıkılış şekli oldu. Düşünce ve kararlarında kimseyi dinlemek lüzumunu duymıyan Duçe, Kralın bir işaretile yerini bırakmak ve hastane otomobilile hapisaneyi boylamak zorunda kaldı.

Almanlar tarafından kurtarılmış olması acaba ona eski otoritesini iade edebilecek mi?

Harbden çok çeken İtalyan halkının Mussolini'ye ve faşist partisine karşı soğukluk duyduğunu gözümüzle gördü-

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Mussolini, Abruzzada bir dağdan kaçırılmış!

Alman paraşütçüleri faşist liderini hapisten kurtardıktan sonra, bir leylek tayyare ile başka bir yere nakletmişler

Berlin 15 (T.P.) — Mussolini'nin kurtarılması ile neticelenen cür'etkâr teşebbüsün ne suretle tatbik mevkiine konulduğuna dair aşağıdaki tafsilât verilmektedir:

Mezkûr teşebbüsü tatbik mevkiine koymak emrini alan S.S. taarruz komutanı, bazı gizli istihbarat merkezlerinden, Mussolini'nin 26 ağustosta San Madalene adasından şarkî İtalyada Abruzza eyaletinde 2900

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Romada Almanlar tarafından tevkif edildiği bildirilen Badoglio hükûmetinin Hariciye Nazırı Guariglia'nın İstanbulda Yeşilköyde tayyare ile hareket edeceği gün alınmış fotografı

Rodos yanıyor

Sahillerimize 17 küçük harb teknesile 567 asker ve sivil iltica etti — Adada vaziyet çok karışık

İzmir 15 (Telefonla) — Marmaris, Köyceğiz ve Fethiye sahillerimize ilticalar cumartesi günü başlamıştır. Şimdiye kadar 567 mülteci gelmiştir. Bunlardan 83 ü subay, 64 ü küçük zabit, 250 si asker, 208 i sivildir.

Bunların söylediklerine göre, Rodos adasının faşist olan valisi, bir emir neşrederek, mütareke mucibince askerlerin silâhlarını teslim etmesini bildirmiş, garnizonda bulunan kıt'alar silâhlarını bırakmıştır. Fakat bir alay kumandanı valinin vaziyetinden şüphelenmiş olacak ki, silâhlarını teslim etmemiştir. Bunun üzerine iki saat sonra şehir dışında bulunmakta olan Alman motörlü kıt'aları ve uçakları silâhlarını teslim etmek istemiyen bu alaya hücuma geçmişlerdir. Bunun üzerine, bu alayın bir kısmı silâhlarını bırakmış, fakat diğer kısmı adanın sahillerine kaçarak orada ele geçirdikleri motörler ve bir ganbotla sahillerimize gelmişlerdir.

Rodos şehri şimdi yanmaktadır. Mukavemet gösterenlere Alman tayyareleri bombalarla ve mitralyöz ateşile hücum etmektedir. Hükûmet binasının üzerinde beyaz bayrak vardır. Şehirde vaziyet çok karışıktır. Almanlar bütün mahsulâta el koymuşlardır.

Sahillerimize ilticalar devam etmektedir. Şimdiye kadar irili ufaklı 17 harb teknesi sahillerimize gelmiştir. Bu arada torpil ve toplarını yolda denize atarak gelen bir hücumbotu da vardır.

Uzakşark harbinden dikkate lâyık bir resim: Orta Pasifikte Amerikan uçakları tarafından iki defa ağır taarruza uğrıyan küçük Marcus adası yanarken, bir tayyareci bütün adayı ve büyük yangınları gösteren bu resmi çekmiştir

Kızılordu Kief'e doğru yürüyor!

Ruslar dün üç mühim şehir daha geri aldılar, Sovyet başkumandanlığı kış gelmeden hedefine ulaşmak istiyor

Berlin 15 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Kuban köprübaşında dün de büyük bir faaliyet hüküm sürmüştür. Sovyetler, Krimskaya kesimindeki muvaffakıyetsiz taarruzları esnasında 32 tank kaybetmişlerdir.

Şark cephesinin cenubunda ve merkezinde düşman bilhassa Krasnoarmieskoye, Harkofun cenub batısı Desna ırmağı ve Kirof civarındaki kesimlerde yarma teşebbüslerine devam etmiştir. Çetin bir muharebeden sonra Rus kuvvetlerinin büyük bir kısmı geri atılmıştır. Düşmanın gedikler açmağa muvaffak olduğu birkaç yerde karşı taarruzlara geçilmiştir. Belyi'nin cenub batısında Sovyetlerin mühim piyade ve tank kuvvetlerile yaptığı yeni ve şiddetli taarruzlar akim kalmıştır. Bir Alman kafilesinin refakat kuvvetlerile Alman hava kuvvetlerine mensub av ve tahrib filoları Norveçin şimal sahili açığında taarruz eden 55 Sovyet av-bomba uçağından 34 ünü düşürmüşlerdir.

Romny ve Zasluy zaptedildi

Moskova 15 (a.a.) — Reuter: Desna nehri kıyılarında ve Brİansk'ın çok yakınlarında şiddetli muharebeler oluyor. Rus kıt'aları şimdi şehre girmek için savaşıyorlar.

Şimal Ukraynada Romny'de sokak muharebeleri oluyor. İki ileri Rus kolundan biri Kief'e doğru yürümektedir. Sovyet kıt'aları Romny'nin bir buçuk kilometre uzağında Zasluy'yi zaptetmişlerdir.

Njeshin düştü

Moskova 15 (a.a.) — Stalin tarafından neşredilen günlük emir, Kief yolu üzerinde bulunan Nijeshin'in alındığını bildirmektedir.

Nijeshin'i ele geçiren birlikler bundan böyle bu şehrin ismini taşıyacaklardır.

Bu akşam, bu yeni zafer şerefine Moskovada 124 topun her biri 12 şer atımlık salvolar yapacaklardır.

Berlinden verilen mütemmim malûmat

Berlin 15 (T.P.) — Rusların Sejni nehrinin karşı yakasına geçmek hususundaki teşebbüsleri Alman silâhlarının mütemerkiz ateşi karşısında püskürtülmüş ve kendilerine ağır insan ve malzeme zayiatı verdirilmiştir. Desna nehri boyunca Ruslar, nehrin batı kıyısını elde etmek için ardı arası kesilmeksizin gayretlerine devam etmektedirler. Fakat orada da Ruslar devamlı bir muvaffakı-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Salernoda Amerikalıların vaziyeti düzeliyor

Büyük mikyasta takviye alan 5 inci ordu mevzilerini muhafaza ediyor — Dün Belvedere'yi alan 8 inci ordunun iki güne kadar Salernoya ulaşacağı umuluyor

General Eisenhower Amerikan umum karargâhı 15 (a.a.) — Cepheden en son gelen raporlar, 15 eylûlde durumun Salerno kesiminde dünkünden daha iyi olduğunu bildirmektedir.

Yeni zırhlı kuvvetler gelmiş ve Almanlar da kendilerine çok pahalıya mal olan taarruzlarından sonra yorulmağa başlamışlardır. Müttefikler, devamlı surette takviyeler almakta ve Almanların çok yorgun bir halde bulunmaları itibarile, bu kesimi tahliye etmeği düşünmemektedirler. Alman hava kuvvetlerinin şiddetli taarruzlarına rağmen, Almanlar Müttefiklerin iaşe almalarını bile sekteye uğratmağa muvaffak olamamışlardır. Müttefik harb gemilerinin topçusu düşman taarruzlarını püskürtmeğe çok yardım etmekte ve muhacimleri ağır kayıblara uğratmaktadır.

Müttefik hava kuvvetleri bu kesimde

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Cenub İtalyadaki askerî harekâtta son durumu gösterir harita

[illegible] Moskova arasındaki bölgede bul[illegible]tadır. Fakat [illegible]lerin açtı[illegible] mahduddur.

Millî Müdafaa için 100 milyonluk tahsisatı kabul etti

Memurlara verilecek ikramiyeye dair lâyiha Mecliste

Ankara 15 (a.a.) — Büyük Millet Meclisinin bugün doktor Mazhar Germen'in başkanlığında yaptığı toplantıda Bolu, Çankırı, Samsun, Van meb'usluklarına seçilmiş olan Korgeneral Alpdoğan, Behiç Erkin, Cemil Bilsel, İhsan Ezgü ve Nihad Berker'e aid intihab mazbataları tasvib edilmiş ve Millî Müdafaa Vekâleti bütçesine 100,000,000 lira munzam tahsisat konulmasına aid kanun lâyihası kabul olunmuştur.

Meclisin bugün kabul ettiği kanunlar arasında limanlarımıza sığınmış olan Fransız gemilerinin satın alınmasına aid anlaşmanın tasdiki hakkındaki kanun lâyihası da bulunmaktadır.

Büyük Millet Meclisi gelecek toplantısını cuma günü yapacaktır.

İkramiye kanun lâyihası Mecliste

Ankara 15 (Telefonla) — Devlet memurlarına birer maaş nisbetinde ikramiye verilmesi hakkında hazırlanmış olan kanun lâyihası Büyük Millet Meclisine verilmiştir. Lâyiha bugün Maliye Vekili Fuad Ağralının huzurile bütçe encümeninde müzakere ve kabul edilmiştir. Meclis cuma günkü toplantısında bunun üzerinde görüşecektir.

Lâyihanın esaslarına göre, Devlet büt-

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Cordell Hull

Ankaradaki Amerikan elçisinin Vaşingtona gitmesinde bir fevkalâdelik olmadığını söyledi

Washington 15 (a.a.) — Hariciye Nazırı M. Cordell Hull ile yaptıkları mutad görüşme esnasında, gazetecilerden biri, Ankara büyük elçisi Steinhardt'ın Amerikaya gelmesinin sebebi hakkında söyliyecek bir şeyi olup olmadığını Mr. Hull'den öğrenmek istemiştir.

Mr. Hull, cevab olarak, başka elçi ve büyük elçilerin zaman zaman memlekete avdet ettikleri gibi büyük elçinin de aşağı yukarı gelişinin buna benzediğini söylemiş ve Mr. Steinhardt'ın uluslar arası işlerin bu mühim devresinde, Washington'a gelmesinden bittabi istifade edilerek Hariciye Nazırlığında kendisile görüşülmesinden çok memnun kalınacağını ilâve etmiştir.

Askerî vaziyet

İtalyadaki savaşların inkişaf ihtimalleri

Yazan: Emekli General H. Emir Erkilet

Almanlar, doğu cephesinde Briansk'ı tahliye ederken İtalyada Salerno körfezine çıkan 5 inci Amerika ordusuna mensub kıt'aları Salerno şehrinden attıklarını bildirdiler. Birinci haber, Rus tehlikesinin durmadan yaklaştığını, ikincisi ise, muvakkat de olsa, İtalyada Almanların ehemmiyetli bir muvaffakıyet kazandıklarını gösteriyor.

Muvakkat dediğimizin sebebi İtalya muharebelerinin nasıl bir netice verebileceklerini şimdiden kestirmek kabil olamadığındandır. Bununla beraber Almanlar şimal İtalyaya tamamile hâkim olur, İtalyan halkının iyi karşılıyabilecekleri bir hükûmet kurabilir ve Müttefikler batı Fransada üçüncü bir cephe açmıyarak Almanlar İtalyaya lüzumu kadar kuvvet getirmekte serbest kalabilirlerse, Müttefiklerin İtalyada belki ileri hareketlerini durdurtmuş değil, buraya çıkmış olan kuvvetlerini, belki Kalabriya'dakiler müstesna, denize bile dökebilirler.

Şimdi İtalyada üç muharebe alanı vardır. Birincisi Kalabriya'dır ki, bunun Reggio'daki ucuna 3 eylûlde çıkmağa başlıyan 8 inci İngiliz ordusunun ileri kıt'aları, çıkış noktasının 140 Km. şimalinde Cosensa'ya varmışlardır. Buradan şimdi Almanlarla 5 inci Amerikan ordusunun kıt'aları arasında en şiddetli kavgaların cereyan ettiği Salerno körfezi kesiminde Sele ırmağile Eboli kasabasına 180 Km. lik bir mesafe vardır. 8 inci ordunun gayesi şimal batı istikametinde sür'atle ilerliyerek 5 inci Amerikan or-

(Arkası sahife 2, sütun 1 de)

Tünel seferleri tekrar başladı

Dün sabah ilk Tünel arabası hareket ediyor

Tünel seferleri dün sabah saat 7 den itibaren tekrar başlamıştır. Yeni tertibat sayesinde arabaların kayışı kopmuş olsa dahi, kazanın vuku bulduğu anda, Tünelin iki tarafındaki ampuller derhal sönecek ve memurlar, bu vaziyet karşısında gereken tedbirleri almağa vakit bulabileceklerdir. İdarece yapılan tetkiklere göre, Tünel kapalı olduğu müddet zarfında İstanbul halkından 15 bin kişi, tramvayla yaptığı seyahatler için 105 bin lira fazla ödemiştir.

Askerî vaziyet

İtalyadaki savaşların inkişaf ihtimalleri

(Baştarafı 1 inci sahifede) dusuna hücum etmekte ve onu sahilde ilk çıkış noktalarına atarak sıkıştırmakta olan Alman kuvvetlerinin cenub kanadlarına taarruz etmektir. Fakat onun buna muvaffak olacağı ve beşinci orduyu kurtaracağı pek şüphelidir.

İkinci saha Puglie'dir. Burada Taranto harb limanına çıkan Müttefik kuvvetleri buradan ilerlettikleri muhtelif kollarla Adriyatik sahillerinde Brendizi ve Bari'yi almağa ve Altamura ile Potensa istikametlerinde yol açmağa muvaffak olmuşlardır. Bunlar Altamura'ya varmışlar ve Potenza'ya yaklaşmışlarmış.

Bu suretle görülüyor ki Kalabriya ve Puglie'den ilerlemekte olan Müttefik kuvvet grupları biribirine yardım ederek orta İtalyaya yaklaşmak ve beşinci ordu ile de birleşerek Almanlara karşı ciddî muharebelere girişmek azmindedirler. Fakat Mareşal Kesserling, Alman tebliğlerinin dedikleri gibi şayed beşinci Amerikan ordusunun çoğunu imhaya muvaffak olmuşsa, bundan sonra Kalabriya'dan ve Puglie'den şimale doğru ilerlemekte bulunan Müttefik kuvvet grupları üzerine taarruzla bunları da birleşmeden ayrı ayrı tepelemek istemesi iktıza eder.

Üçüncü muharebe sahası yukarıda bahsi bir kaç defa geçen Salerno körfezi kesimindedir. Buraya 9 eylûlde çıkmağa başlıyan General Clarck'ın kumandasındaki 5 inci Amerikan ordusu, Almanlara göre, 36 ncı ve 45 inci Amerikan piyade tümenlerile 1 inci zırhlı Amerikan tümeninden teşekkül ediyor ve 1 inci, 46 ncı, 56 ncı İngiliz piyade tümenlerile 1 İngiliz tank tümeni bu ordunun emrine tâbi bulunuyormuş. Müttefiklerin raporlarına göre bunlara taarruz eden Alman kuvvetleri 15 inci ve 16 ncı zırhlı Alman tümenlerile Herman Göring tümeninden ibaret imiş. Bu kuvvetlerin sayıca kendilerinden bir misli daha üstün İngiliz - Amerikan kuvvetlerini Salerno'dan ve diğer köprübaşı mevzilerinden sahile kadar sürmeleri biraz garib görünür. Onun için Almanların kuvvetleri, bildirilenden daha fazla olması ihtimali ziyadedir. Salerno bölgesindeki muharebe durumunun tam bir inkişafını anlamak için mütemmim haberler beklemek doğru olur.

Şimal İtalyada Almanların nekadar kuvvette oldukları ve ne yaptıkları henüz bilinememekle beraber, İtalyaya 70 İtalyan tümeninin geleceği haberi de pek mübalâğalıdır. Almanların İtalyaya getirebilecekleri kuvvetler 25-30 tümeni geçemiyeceği gibi bunlar da İtalyada yapılacak işler için tamamile kifayet ederler. Müttefikler, Salerno'daki muvaffakıyetsizliği evvelâ yakın uçak meydanlarına malik olamamalarına, ikincisi Alman tümenlerinin maharet ve şiddetle hareket etmelerine atfediyorlar. Salerno sahasında Alman muvaffakıyetinin ve Müttefikler inhizamının derecesini sarahatle anlamak için herhalde biraz daha beklemek iktıza eder.

H. E. ERKİLET

Bir katil davası

Beyoğlunda Firuzağa mahallesinde oturan karısı Azimeyi bıçakla öldüren manav Hasan Komik; dün İstanbul Birinci Ağır Ceza mahkemesince 2 sene, 9 ay, 2 gün ağır hapse mahkûm edilmiştir. Ceza, aralarında boşanma davası bulunan henüz nikâhı altındaki karısını, Fazıl adlı bir komşu ile birlikte gördüğü sabit görülerek, hafifletmiştir.

Şehir haberleri

Telâş etmeğe lüzum yok!

İstanbulun ekmeklik unu muntazaman getiriliyor

Ofisin aldığı tertibat sayesinde İstanbula buğday Derinceden motörlerle muntazam bir şekilde getirilmektedir. İçinde 2000 ton buğday bulunan Adana vapuru da bu sabah limanımıza gelecektir.

Devlet hissesinin yüzde 75 ini teslim etmiş olan bir çok vilâyetlerde Toprak mahsullerinin alım ve satımı serbest bırakıldığından İstanbula mütemadiyen un ve buğday teklif edilmektedir. Trakyanın buğday fiatı 35 - 38 kuruş arasındadır. Eskişehirde gayet iyi cins buğdayın 30 kuruştan satıldığı haber verilmiş ve Eskişehir değirmeni unları 36 kuruştan teklif edilmiştir. Halbuki İstanbulda ekstra ekstra un fiatı iki liradır. Elden ele satış yapılmakta ve bakkallarda un satılmasına rağmen Ticaret Borsası kayıdları tesçil etmemektedir.

Benzin tahdidatı

Dil iskelesindeki ârıza dolayısile benzin nakliyatı sekteye uğradığından bugünden itibaren yalnız işlemesi mecburi olan vesaite benzin verilebilecektir. Bu suretle otobüs seferlerinden bazıları muvakkaten kaldırılacak, taksilere de benzin verilemiyecektir. Yalnız imdadı sıhhi, cenaze ve resmi devaire aid hizmet otomobilleri benzin alacaklardır. Benzin nakline aid tedbirler alınmış olduğundan bu tahdidatın bir iki güne kadar kaldırılacağı anlaşılmaktadır.

Yıkılan köprü ay sonunda yapılacak

Tavşancılla Dil İskelesi arasında yıkılan köprünün yerini tutmak üzere yapılan köprü bu ayın sonunda tamamlanacak ve bu suretle trenler normal seferlerine başlıyacaklardır.

Yeni bir tifüs vak'ası

Birkaç gündenberi tifüse tesadüf edilmemekte idi. Dün bir vak'a kaydedilmiştir.

Kumaş tevzii

Dünden itibaren Belediye memur ailelerine kumaş tevziine başlanılmıştır.

Mekteb kitabları

Bu sene mekteblerin on beş gün evvel açılmış olmasına rağmen Maarif Vekâleti bu ders yılında okutulacak olan kitabı[illegible] (8925) Vekâ[illegible] 2,375,00[illegible] kitab bas[illegible] rica, geçen [illegible] olduğu gibi ta[illegible] beden de 450 bin [illegible] kitab toplanmış ve bunlar diğer ta[illegible]lere dağıtılmıştır.

Halen mekteblerde okutulması icab eden kitablardan bir iki tanesi eksiktir ki, bunlar da, son günlerde postaların intizamını kaybetmiş olmasından vaktinde mahallerine sevkedilememiştir. Mekteblerde bir kitab sıkıntısı mevcud değildir.

Havagazi şebekesi genişletiliyor

İstanbul - Beyoğlu - Yeniköy Havagazi şirketi heyeti umumiyesi geçenlerde yaptığı heyeti umumiye toplantısında havagazi sarfiyatının artmış olması ve bu sebeble teşkilât ve tesisatını genişletmek için 400,000 liralık sermayesinin bir milyon üç yüz yirmi bin liraya çıkarılmasına karar vermişti. Heyeti umumiyenin bu kararı İstanbul Belediyesince muvafık görülmüş ve Ticaret Vekâleti tarafından da tasdik edilerek gönderilmiştir.

Şirket, sermayenin tezyidi için sermayedarlara müracaat etmiştir. Toplanan para ile derhal şebeke genişletilecek ve gazhanedeki tesisat yenilenecektir.

Avramın yaptıkları

Manifaturacılık yapan Avram adında biri zabıtaya müracaat ederek 600 lirası ortaklarına aid olmak üzere üstünde bulunan 790 liranın, göğsüne bir demirle vurularak bayıltıldıktan sonra yüzlerini göremediği iki kişi tarafından alındığını bildirmiştir. Yapılan tahkikatta, Avram, ortakları tarafından verilen paranın 450 lirasını sarfetmiş olduğunu ve yerine koymağa imkân göremediğinden muhayyel bir soygunculuk hâdisesi tertib ettiğini itiraf etmiştir. Paranın bakiyesi, Avramın tanıdığı Polika adlı bir kadında tesbit edilerek alınmıştır. Avram, bugün adliyeye verilecektir.

Zeytinyağı fiatları

Zeytinyağı fiatları son günlerde bir hayli yükselmiş, nihayet ekstra ekstra yağların fiatı 220 kuruşu geçmiştir. Piyasada zeytinyağı fiatlarının yükselmesine sebeb bu seneki zeytin rekoltesinin nisbeten az olmasından ziyade bunun etrafında yapılan mübalâğalı propagandalar gösterilmektedir.

Açıkgöz bir hırsız

Külliyetlice para ve elmas çalan Şeref Ülkü adlı bir genc, zabıtaca yakalanmış ve dün akşam Adliyeye yollanmıştır. Şeref Ülkü, bundan kırk gün evvel, Nişantaşında Orgeneral Kâzım Orbayın hemşiresi Naciyenin evinden 1500 lira kâğıd para ile 22 altın, 4 altın saat, 2 altın kordon, 3 yüzükle gümüş çatal, kaşık, bıçaklar ve başkaca göğüs iğnesi, gerdanlık ve sair mücevherler aşırmıştır.

Ramazan 16 Perşembe

	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasatî	1 09	16 40	19 18	20 52	5 00
Ezanî	5 50	09 21	12 00	1 32	9 41

Serbest fikirler

Osmanlı Türklerinde ilim

Yazan: Dr. **Akil Muhtar Özden**

Dostum Dr. Adnan Adıvar'ın (Osmanlı Türklerinde ilim) adlı kitabının ikinci basımı, türkçe olarak çıktı. Ben eserın fransızcasını 3 sene evvel okuduğum zaman, millî gururumun tatlı tatlı okşandığını duymuş, büyük bir zevk almıştım. Bu hissi bende hâsıl eden, mevzudan bile ziyade, müellifin bu ölmez eseri meydana getirmek için vesikaları toplarken sarfettiği dikkat ve itina, ve yazışta belirttiği ilmî, objektif zihniyetti. Bu meziyetlere şimdi bizde nadir olarak tesadüf ediyoruz. yazarlarımızın bir kısmının eserleri okunurken, insanda bunların azametli bir kitab meydana getirerek kendilerini göstermek arzusuna bağlanmış oldukları zannı hasıl oluyor.

Doktor Adnan kitabının ikinci tab'ını yapmak için dört sene daha kütüphanelerde ve kütüphanesinde esas dokümanlar üstünde çalışmış, bir çok yeni şeyler bulmuş, eserine çok önemli ilâveler yapmış, tashih edilecek bazı noktalar da görmüştür. Bu suretle eserin türkçesi daha büyük ve daha kıymetli olmuştur.

Benim hayattan aldığım derslere dayanarak verdiğim kanaat, insaniyetin hakikî terakkisini temin eden unsurlardan en ehemmiyetlisi, müstesna kabiliyetli şahısların iyi müşahede, tecrübe, doğru düşünme sayesinde, kuvvetli bir intuisyon ile ileri sürdükleri esaslı fikirler ve bilhassa ilmî keşifler ve bunların üstünde üreyen san'at terakkileri olduğudur. Bunun için bir çok politik sosyal olayların hikâyelerinden ziyade, büyük adamların buldukları doğru fikirlerin, ilmî ve sınaî keşiflerin tarihini bilmek bir milletin, zahirî değil, hakikî tekâmülü için faydalı ve elzemdir. Osmanlı Türklerinin ilim hayatı için şimdiye kadar böyle toplu ciddi bir modern eser yazıldığını ben bilmiyorum. Yalnız bizim değil garb kütüphanelerinin de bir noksanını tamamlıyan bu kitabın müellifini alenen tebrik etmeyi bir vazife biliyorum.

Daha bu kitabı okumamış olanlara bir fikir verebilmek için bazı kısımlarını bir kuş bakışile gözden geçireceğim.

XIV üncü asırda ilk Osmanlı medresesini, o zamanın Üniversitesini, Orhan Bey İznikte kurmuş. Başına Davud Kayseri'yi koymuş. Bu âlim, bir kısım tahsilini Kahirede yapmış; aklî ilimlerle meşgul olan yüksek bir şahsiyet. Bu medresenin zihniyet bakımından yüks[illegible]liğini şu vak'a gösteriyor: isteklilerin de 2/11[illegible] bir kadı has[illegible] Encümene müracaat [illegible]or, İznik medresesine [illegible]r. Fakat müderris ve mez[illegible]lardan hiç biri bu işi kabul etmiyor. Dr. Adnan bunun belki bu medresede, ilmi ilm için tahsil zihniyeti olmasından ileri geldiğini düşünüyor. Lâkin bu hareket, aynı zamanda, her hangi bir makamı, kendisinde tam ehliyet görmeden kabul etmek küçüklüğünden kaçındıklarına da delâlet edebilir. Bu medrese Molla Fenariler gibi değerli âlimler yetiştirmiştir.

İkinci Osman'ın medresesi Bursada açılıyor. Burada tahsilini bitirenler arasında Kadı-zâde-i Rumi var. Bu zat bilgisini çoğaltmak için Horasana, Türkistana gitmiş, Semerkand'da Ulug Beyin bulunduğu zamanda yaşıyor. Riyaziyede ve astronomide çok kuvvetlidir. Uluğ Beyin rasathanesine müdür, Semerkand medresesine reis intihab olunuyor. Bu büyük âlimin yetiştirdiği talebeler arasında, Fatih zamanında İstanbula gelen meşhur Ali Kuşcu da vardır.

Eserde Fatihe ve devrinin ilmî durumuna dair mühim malûmat buluyoruz. Bu padişahın aklî ilimlere verdiği önem, açtığı medreselerin yüksekliğini izah eder. Medrese-i Semaniye o devrin en mükemmel üniversitesi idi. Kitabda buna aid vesikalara dayanan esaslı malûmat vardır.

İkinci Beyazıd devrinde yetişen büyük astronom Mirim Çelebi Ali Kuşçunun ve Sinan Paşanın talebesi imiş. Vefatı 1525 senesine tesadüf eder. Bu zat Ulug Beyin Zic'ine bir şerh yapmış. Bu münasebetle Dr. Adnan şu doğru sözleri yazıyor: «Şarkta daha Batlamyus'un Elmacestisi ile uğraşılırken garbda Copernic, bin senedenberi hüküm süren bu sistemi yıkmağa uğraşıyordu» diyor. Bu noktada durmak ve tetkikler yapmak lâzımdır. Beyazıd devrinde umumiyetle ilim şarkta ve Osmanlılarda garptakinden üstündü. Buna rağmen orada rönesans'ı yapan müstesna büyük şahsiyetler çıktığı halde şarkta bunlar neden olmuyordu. Ben çok zannediyorum ki garbdaki dinî taassübun ilmî kanaatlere kadar zulmünü uzatmış olması, fikir istiklâline hiç yer vermemesi, bazı kabiliyeti yüksek şahıslarda isyan hissi uyandırmış, onları hakikati aramağa sevketmiştir. Nicolas Copernic bu bakımdan iyi bir misal gibi alınabilir. 1473 de dünyaya gelmiş olan bu zat Polonyada, Almanyada ve İtalyada bulunmuştur. Bolonyadaki hocalarından biri Batlamyus sisteminin doğruluğundan şüphe edermiş. Aslen katolik iken reforme taraftar oluyor. Bir müddet Frauenburg'da bir manastırı idare ediyor. Aynı zamanda hekimlikle meşgul oluyor. Sistemine 34-35 yaşlarından sonra çalışmağa başladığını kabul ederler. Uzun seneler yıldızları tetkik ediyor. Kanaatini kuvvetlendiriyor. Muhitin taassubundan çekindiğinden fikirlerini yaymaktan korkuyor. Keşfinden ancak bazı dostları haber alıyor. Bunlardan biri Raeticus'tur, üstadın sistemini 1539-1540 ta öğrenmiştir. Onu, keşfini neşretmeğe çok teşvik ediyor. Lâkin Copernic'in son seneleri katolik taassubunun şiddeti altında, çok sıkıntılıdır. Çabuk karar veremiyor. 1543 de ölümünden az zaman evvel kitabı basılıyor. Akıllı bir papaz bu kitaba bir ön söz ilâve ediyor. Osiander tarafından kaleme alınmış olan bu mukaddimede, kitab içindeki mülâhaza ve hesabların güneşi sabit gibi addeden bir nazariyeye göre yapılmış olduğunu kaydediyor. Bu sayede Copernic'in hakikî sistemini XVI ıncı asırda anlıyanlar pek az olmuştu. Bunlardan biri olan G. Brumo'yu Engizisyon mahkemesi yakılmağa mahkûm ediyor, Romada ateşe atıyorlar (1600). Papa Paul V de o zaman bu sistemin din doğmalarına muhalif olduğunu ilân ediyor. Eğer Copernic hayatta olsaydı belki yakılırdı. Bu olay bize rönesans'ı başaran büyük adamların muhitlerindeki taassub ve tazyika rağmen, ve çok muhtemeldir ki ona karşı bir tepki hissile, çalıştıklarını ve terakkiyi hükûmetlerin muhalefet havası içinde temin ettiklerini gösterir.

Kitabın türkçesine, fransızcasında olmıyan üç eski harita ilâve edilmiştir. Bunlardan biri Christophe Colomb'un yaptığı ikinci haritanın Piri Reis tarafından yapılmış bir kopyasıdır. Aslı Pirî Reisin eline, belki Portekizlerle yaptığı bir harbde, geçmiş olabilir. Bu mühim vesikalara dair kitbada çok değerli bilgiler vardır. Kanunî devrinde artık, açılan çok güzel külliyeye rağmen, aklî ve tabiî ilimlere verilen ehemmiyet düşüyor. Şiire ve mimariye daha çok önem veriliyor. Avrupada pek yayılmış olan matbaacılık, evvelce İstanbula bile girmiş olduğu halde, dinî taassubun da tesirile türkçe ve arapça kitabların basılması için kullanılamıyor. XVII inci asırda Kâtib Çelebiyi buluyoruz. Müellif bu büyük adama çok istifadeli sahifeler veriyor. Copernic'den bahsederken söylediklerimle münasebeti olduğunu zannettiğimden Dr. Adnanın şu pek yerinde olan satırlarını alıyormuş: «İşte yüksek resmî bir makama erişememek, Kâtib Çelebinin ruhunda bir eksiklik husule getirmiş ve fakat bu muvaffakıyetsizlik Türkiye ilim âlemi için iyi bir talih olmuştur. Bundan doğan kırgınlık, ve esasen tab'ında yeniye karşı olan incizab dolayısile, bir köşeye çekilip o köşeden didine didine önrendiklerini, ders, yazı ile etrafına yaymağa çalışan bu tenkidci müellif, zamanında çok kimseleri memnun edememiştir.»

Osmanlılarda Türk matbaası ancak 1726 da, Avrupaya gidip gelmiş olan Said Çelebinin himmeti ve Müteferrika İbrahimin gayretiyle 1733 de ilk ilmî eser olarak Kâtib Çelebinin Cihannüması basılıyor.

XVIII inci asırda Osmanlılarda modern ilim sahasında ilk kalkınma askerlik ihtiyacını tatmin gayesile başlıyor. Üçüncü Ahmed devrinde Mühendishane açılıyor. Bu yoldaki ilerlemenin o zamanın gençlerinde uyandırdığı heyecanı Seyid Mustafa isminde bir genç Türkün fransızca yazdığı bir risale ile iyi belirttiğini müellif kaydediyor.

Dr. Adnanın kitabı XIX üncü asrın bir kısmına kadar olan Osmanlı ilim âlemindeki olayları ihtiva ediyor. Bu devirde garbdaki dev adımile giden ilmî terakkiyi de hulâsa ettikten sonra aşağıdaki satırlarla eseri sona erdiriyor: «Encyclopèdie'yi yazanların... hepsi şu noktada birleşiyorlardı ki, tefekkürün, vicdanın ve kalemin serbest olması ilmin terakkisi için elzemdir ve içtimaî terakkiyi temin edecek yegâne vasıta ilimdir.»

İşte garbin eriştiği bu mühim düsturа Osmanlı Türkiyesinde ne zaman ve nasıl inanıldığını ve bu inancın verdiği eserler ve neticelerin ne olduğunu göstermek, Tanzimat, Meşrutiyet, Cumhuriyet devreleri için böyle bir araştırma yapacak müelliflerin vazifesidir, diyor. Kendinin aldığı devirde Türkiye göklerinde, bunun arasıra hafif parıltıları görülmüş olduğunu yazarak sözüne nihayet veriyor.

Ben de son söz olarak, b[illegible]ünü bütün münevverlerimiz tarafından okunmalıdır diyeceğim.

Dr. Âkil Muhtar Özden

HEM NALINA HEM MIHINA

Üç çıkarmanın önemi

Bir Madrid haberine göre, İnformation adlı bir İspanyol gazetesi şöyle diyormuş: «Bu harbde üç mühim çıkarma oldu: Norveç, Cezayir ve İtalya ihracları. Bunlardan yalnız birincisi tamamile askeridir ve tarihe geçecektir. Ötekiler siyasidir ve kıymetli değildir.»

Bu gazete, meşhur Alman askerî muharriri ve sevkülceyş üstadı Clausovitz'in «Harb, siyasetin başka vâsıtalarla bir devamıdır» sözünü unutmuş görünüyor. «Siyaset» ile «harb» birbirini tamamlarlar; bir güreşteki «oyun» ile «kuvvet» gibi. İkisinin de gayesi ve hedefi, kazanmak ve muzaffer olmaktır. Dünya ölçüsündeki bir harbde, muharib taraflar, maddî ve manevî bütün kuvvetlerile bu gaye ve hedefe varmağa çalışırlar. Yalnız silâhları değil, para kaynakları da, iktısadî kuvvetleri de, sanayileri de, zekâları da, propagandaları da, siyasetleri de, bir kül halinde birbirlerile çarpışır. Siyaset, beceriksizlik eder de fahiş hatalar işlerse, orduların, kanları pahasına kazandıkları zaferler yarım ve hatta akim kalabilir. Hakikî harb, manevra veya harita üzerinde harb oyunu değildir ki sadece, klasik sevkülceyş ve tabiye prensiplerini, bir hakem heyeti önünde, en iyi tatbik eden generaller tarafından kazanılabilsin. Bu harb, 1939 eylûlünün birinci günü değil, 1933 te Almanyada nazi rejimi iş başına geçtiği gündenberi başlamıştır ve senelerce Alman siyaseti, mükemmel çalışmış; silâh patlatmadan bir çok zaferler kazanmıştır. 1939 dan itibaren de, Alman politikasile Alman ordusu birbirlerini pek iyi desteklemişlerdir. Fakat 1941 denberi, iş değişmiştir; son zamanlarda, Anglo - Sakson siyasetile silâhlı kuvvetleri, çok daha iyi ve faydalı bir işbirliği yapmaktadırlar. İspanyol gazetesinin beğenmediği şimal Afrika ve İtalya çıkarmaları, bunun en bariz muvaffakıyetleri ve delilleridir.

1940 ın bugünlerinde, İngiltere yapyalnızdı; 1943 eylûlünde ise, dünyanın dörtte üçü onunla beraberdir ve Almanya, Avrupada küçük müttefiklerile yalnız kalmıştır; hatta müttefiki Japonyayı, Sovyet Rusyaya karşı harbe sokamamıştır.

Norveç çıkarması, üç milyonluk tarafsız, küçük Norveçin ortadan kalkmasile neticelenmiştir. Cezayir çıkarması, Müttefiklere, 60 milyon nüfuslu Fransız sömürge imparatorluğile şimal ve batı Afrikayı, Akdenizi kazandırmıştır. İtalya ihracı ise, Almanyanın Avrupadaki en kuvvetli müttefiki 45 milyon nüfuslu İtalyayı ondan ayırmış; İtalyan donanmasını Müttefiklerin emrine geçirmiş; Mihverin Avrupa kalesinin cenub cephesinde bir gedik açtırmıştır; İnformation gazetesinin çıktığı, koyu Mihver taraftarı İspanyayı dahi «harb harici» durumunu terkederek «tarafsız» olmağa mecbur etmiştir.

Bu harbin tarihi yazılırken Norveç çıkarması, yalnız askerlik ve harb sanati bakımından güzel ve muvaffak bir hareket diye kaydedilecektir; fakat şimal Afrika ve İtalya ihracları, siyasetle stratejinin işbirliği ve harbin umumî gidişi bakımlarından mükemmel birer hareket olarak vasıflandırılacaktır.

Şunu da ilâve edeyim ki Anglo-Sakson siyaseti, hayli zaman evvel, bu sütunda ve başka bir yerde yazdığım gibi, daha biz Amerikada iken, İtalyayı da, Cezayirde Fransızlarla yaptığı gibi, bir anlaşma ve işbirliği neticesinde, işgale hazırlanmakta ve bunun için çalışmakta idi.

Belediyenin satacağı arsalar

Belediye, yekûnu 7-8 milyon lira tutan bekaya vergilerin tahsili için aidatlı tahsildar tedarik ederek faaliyete geçmişti. Ekseriyetin arsa sahibleri teşkil eden bu vergi mükellefleri, arsaların kendilerine aidiyetini inkâr etmekte oldukları gibi bir kısım arsa sahiblerinin de adresleri bulunamamaktadır. Belediye, beş senelik bir müruru zaman olduğunu görerek hususî kanunlara müsteniden bu emvali gayrimenkuleyi satışa çıkarmak suretile alacağını tahsil edecektir.

Bursa futbolcularının İzmirde yaptığı maçlar

Bursa (Hususî muhabirimizden) — İzmire giden Bursa şampiyonu Acar İdman takımı, birinci maçını Altayla yapmış ve bire karşı iki sayı ile bu maçı kazanmıştır. İkinci maçını İzmir şampiyonu Göztepe takımı ile yapan Acar, bu maçta birbire berabere kalmıştır.

Bursa futbolcuları, tam sportmence ve centilmence oyunlarından dolayı İzmirlilerin takdirlerini kazanmışlardır.

Yakında Acar takımı, birinci küme takımlarile birer maç yapmak üzere Ankaraya gidecektir.

CUMHURİYET

Nüshası 8 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Harice için
Senelik	2250 Kr.	4650 Kr.
Altı aylık	1200 »	2500 »
Üç aylık	650 »	1400 »
Bir aylık	240 »	Yoktur

— Dikkat —

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İranın Almanyaya harb ilânı

Ortaşark milletleri içinde evvelâ Irak, Almanyaya harb ilân etti ve Birleşik milletler arasında yer aldı. İran da bir kaç gün önce ayni yolu tuttu. Irakın Mihvere karşı harb ilân etmesinin sebebi, alın yazısını, Birleşik Milletlere bağlamakla harb sonunda Irakın hürriyet ve istiklâlini daha iyi şartlar içinde geliştirmeyi ummaktır. Irak esasen, İngilterenin müttefiki olduğu ve iki taraf arasında askerî bir andlaşmada bulunduğu için ta başlangıcdan Mihverle siyasî münasebetlerini kesmiş, daha sonra, bilhassa Reşid Âli kıyamının bastırılmasını müteakıb bir adım daha atarak Mihvere karşı harb ilân etmiş ve Atlantik misakını imzalamıştı.

İranın vaziyeti ise bambaşka idi. İran, iki yıl önce İngiltere ile Sovyetler Birliği tarafından, zorla işgal olunmuş, bu işgal sırasında bir gün bütün tafsilâtına vâkıf olacağımız bir çok acı hâdiseler vuku bulmuş, hatta bir çok masum kanları dökülmüştü. İngiltere ile Sovyetler Birliğinin maksadı, İran yolile aralarındaki irtibat ve muvasalayı temin etmekti. Bunu İranın istiklâl ve hürriyetine dokunmadan başarmak ve bilhassa sıkı fıkı komşuluğun temin ettiği müşterek menfaatlere dayanarak herhangi bir sızıltı veya ıstıraba meydan vermeden İranla şerefli bir anlaşma yapmak mümkün olduğu halde, Hindistana hâkim olan Büyük Britanya ile İrana nisbetle sonsuz derecede büyük sayılacak genişlikte olan Sovyetler Birliği, bu komşularını küçümsediler ve İranın topraklarını çiğniyerek ona iradelerini yüklediler. İran da boyun eğmekten başka çare bulamadı.

İngiltere ile Sovyetler Birliği bu şekilde İranı işgal ettikten sonra, onunla bir de muahede imzaladılar ve böylece hareketlerini kitaba uydurmak, İrana da istikbal namına bir takım teminat vermek istediler. Bu teminatın en mühimmi harbin bitmesinden sonra İranın boşaltılması ve böylece İranın hürriyet ve istiklâline kavuşması idi.

Bu vaziyet karşısında İranın harb sonunu beklemesi kerekleşiyor, o da mukadderatın cilvesine göğüs gererek bekliyor, arada Amerikan mütehassıslarından istifade ederek derdlerine derman bulmağa da çalışıyordu.

Derken İranın Almanyaya harb ilân ettiği haberi geldi. Sebebi, Almanların İranda dahilî emniyeti bozmağa uğraşmaları, İrana paraşütçüler bırakmaları, ve buna benzer hareketlerde bulunarak İran hükûmetinin otoritesini ihlâl etmeleri idi. İran hükûmetinin bu iddiayı ispat için neşrettiği vesikaları görmemekle beraber İran hükûmetinin ileri sürdüğü sebebleri kabul etmek icab eder. Fakat İran, İngiltere ve Rusya gibi iki Alman düşmanının işgali altında bulunduğu için, Almanyanın burada bir takım teşebbüslerde bulunmasını gayet tabiî görmek icab ettiği gibi İran hükûmetinin bunu, Almanyaya harb ilânile karşılamasını ayni derecede tabiî görmek mümkündür.

Acaba İranın, Almanyaya harb ilân etmesinin bütün sebebi bundan ibaret midir? Yoksa İran hükûmeti daha geniş bir gaye mi takib ediyor?

İran hükûmeti Almanyaya harb ilân ettikten sonra Atlantik misakını da imzalıyarak Birleşik milletler arasında yer aldığına göre, İran istikbalini kurtarmak ve harb sonunda herhangi tarafın bugünkü işgali herhangi bahane ile uzatmasına imkân verdirmemek emelindedir. İran Birleşik milletler arasında yer almakla, Müttefiklerin harb boyunca kendi arazisinden istifade ettiklerini ve bu araziden istifade sayesinde harbi kazandıklarını, İranın bu yolda gösterdiği kolaylıklarla doğrudan doğruya harbe girmiş kadar Müttefiklerle elbirliği yaptığını söylemeğe imkân bulacak ve bunun mukabilinde hürriyet ve istiklâlini sağlamladıktan başka uğradığı zararların telâfisini de istemeğe zemin hazırlıyacaktır.

İran hükûmetinin hattı hareketi, bu hedefi gözetlediğini gösteriyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

Sir K. Hugessen Ankaraya döndü

İzmir 15 (a.a.) — İngiliz büyük elçisi ve Lady Hugessen, bu sabah saat 9 da Ankaraya hareket etmiştir.

Millî piyango

Dün Ankarada yapılan keşidede 329725 numaralı bilet kırk bin lira kazandı

Ankara 15 (Telefonla) — Millî Piyangonun 15 inci tertib 2 nci çekilişi bugün Ankara Sergievinde saat 14 te çekilmiş ve çekilişi kalabalık bir halk kütlesi takib etmiştir. İkramiye kazanan numaraları bildiriyorum:

40,000 lira ikramiye kazanan numara

329725

20,000 lira ikramiye kazanan numara

40957

10,000 lira ikramiye kazanan numara

96860

5000 lira ikramiye kazanan numaralar

2769 35925 195859 195994 253471 397867

2000 lira ikramiye kazanan numaralar

70759 95857 97750 151147 185109 191991
198446 232951 251263 255615 274004 289127
317406 327214 373493

1000 lira ikramiye kazanan numaralar

24884 24905 26210 26524 42106 43375 47778
52992 68977 72735 73435 74911 82214 94774
105253 139990 140567 146003 150101 152813
165755 189238 190006 196188 214722 215246
223177 227092 227221 236088 245958 256020
262633 271009 272207 284262 285546 286276
289646 293513 307677 315865 316975 326611
329175 330011 347023 354897 356562 372253

500 lira ikramiye kazanan numaralar

Son dört rakamı 3790, 6655, 7107 ile nihayet bulan 120 bilet.

100 lira ikramiye kazanan numaralar

Son üç rakamı 737, 893 ile nihayet bulan 800 bilet.

50 lira ikramiye kazanan numaralar

Son üç rakamı 342, 781 ile nihayet bulan 800 bilet.

20 lira ikramiye kazanan numaralar

Son üç rakamı 148, 244, 256, 775, 985 ile nihayet bulan 2000 bilet.

10 lira ikramiye kazanan numaralar

Son iki rakamı 34, 98 ile nihayet bulan 8000 bilet.

3 lira ikramiye kazanan numaralar

Son rakamları (0) ve (4) ile nihayet bulan 80,000 bilet ikramiye alırlar.

Bu çekilişte 40,000 lira büyük ikramiyeyi kazanan 329725 numaralı bilet Acıpayanda satılmıştır.

20,000 lira ikramiye kazanan 40957 numaralı bilet Bursada satılmıştır.

10,000 lira ikramiye kazanan 96860 numaralı bilet Denizlide, 5000 lira ikramiye kazanan biletlerden bir tanesi İstanbul, birer tanesi de Niğde, Konya, Zonguldak, Diyarbakır ve Trabzonda satılmıştır.

Mussolini, Abruzzada bir dağdan kaçırılmış!

(Baştarafı 1 inci sahifede)

rakımlı Gran Sasso dağ tepesindeki dağ oteline getirildiğini ve orada bir kaç yüz karabinyer tarafından muhafaza edildiğini, haber almıştır. Dağın tepesinde bulunan bu otele ancak bir havaî hat ile ulaşmak kabil olduğundan 12 eylûl günü S.S. komutanı 9 arkadaşile, 4500 metre irtifadan pike uçuşu yaparak 100 metreye kadar inen tayyareden dağın tepesine paraşütlerle atlamağa muvaffak olmuştur.

Alman paraşütçüleri yere iner inmez, şaşkın bir halde koşuşan karabinyerilere makinelitüfeklerini çevirirken, S.S. komutanile iki arkadaşı oradaki bir telsiz istasyonunu tahrib etmiştir. Bu sırada diğer Alman paraşütçüleri takviye kuvvetleri ve ağır silâhlarla dağın tepesine inmeğe muvaffak olmuşlardır. S. S. komutanı otelin kapısı önüne çıkmış ve kapının önünde şaşkın bir halde duran bir makinelitüfek efradı üzerine silâhlarını tevcih ederek italyanca: «Eller havaya!» diye bağırmıştır. İtalyan efradı hiç mukavemet göstermeden itaat etmiştir.

Bu sırada, S.S. komutanı otelin ikinci kat pencerelerinden birinde Mussolini'yi görmüş ve derhal kendisine «Duçe, dikkat, pencereden çekilin!» diye bağırmıştır. Ayni zamanda otelin üçüncü kat pencerelerinden birinde, sonradan tesbit edildiğine göre, karabinyeri müfrezesinin komutanı olan bir İtalyan yarbayı, görünmüştür. S.S. komutanı, silâhını derhal kendisine tevcih ederek, ellerini havaya kaldırmasını emretmiş, yarbay teslim olmuştur.

S.S. komutanı, yeni gelen takviye kuvvetlerinden yanına aldığı efrad ile, Mussolini'nin bulunduğu odaya girmiştir. Odada Mussolini'den başka iki sivil polis memuru bulunmakta idi. Bunlar derhal silâhla tehdid edilerek odadan çıkarıldıktan sonra, S. S. komutanı Duçeye hitaben:

«— Duçe, Führer beni sizi kurtarmağa memur etmiştir. Bu dakikadan itibaren himayem altındasınız. Her şeyin iyi bir neticeye vardığı ümidindeyim!» demiştir. Mussolini hiç bir şey söylemeden, S.S. komutanının yanına gelerek kendisini kucaklamış ve sonra:

«— Bunun böyle olacağını daima hissetmekteydim ve Führer'in beni kurtaracağına bir dakika dahi şüphe etmedim!» demiştir.

Alman paraşütçülerinin bir kısmı dağ tepesine indiklerinden tam yarım saat sonra, Fieseler - Storch tipinde bir «Leylek tayyare» çok cür'etkârane bir manevra ile dağın tepesine inmeğe muvaffak olmuştur. Mussolini ancak hava yolu ile selâmete çıkarılabileceğinden, tanınmış bir tayyare yüzbaşısının kumandası altında bulunan bu uçak, mumaileyhi ve halâskârını hâmilen ve pilotunun büyük maharetile dağ yamaçlarının arasından geçerek, Mussoliniyi hürriyete kavuşturmuştur.

Teşebbüsün tatbik mevkiine konulmasında kullanılan kuvvetlerin üçte birine kaybolmuş nazarile bakılabilir, zira bunların hayatta olduklarına dair şimdiye kadar hiç bir haber alınamamıştır.

İran Şahı

Memleketinin Mihvere niçin harb ilân ettiğini anlatıyor

Tahran 15 (a.a.) — Reuter hususî muhabirinden:

Washingtondaki İran orta elçisinin dün Birleşmiş milletlere iltihakına aid deklarasyonu imza etmesini müteakıb beni kabul eden İran Şahı Majeste Pehlevi şunları söylemiştir:

«— Müttefikler, geçen dünya harbini, Selânik cephesinin yıkılışı üzerine kazandılar. İçinde bulunduğumuz bu harbi de Balkanlarda kazanmaları çok mümkündür. Bir senedenberi alçalmağa başlıyan Alman maneviyatı, aldığım haberlere göre şimdi sür'atle bozulmağa yüz tutmuştur. Bana gelince, 1942 şubatında İran - Sovyet - İngiliz itifakı imza edildiği tarihte Almanyaya harb ilân etmek istiyordum. Harbe faal surette iştirak etmek de isterdim. Böylece ordum da tam bir tecrübeye tâbi tutulmuş olacaktı. Bayrağımızın, hür milletler bayraklarile yanyana harb meydanlarında dalgalandığını görmek istiyordum. Bununla beraber, tamamen dahilî sebebler yüzünden, nazırlarım, halen harbe iştirak etmenin zamanı olmadığı kanaatinde bulundular. İşte bu sırada Almanlar İrana paraşütçüler indirdiler. Hükûmetimin otoritesini zayıflatmağa teşebbüs ettiler. Casus şebekeleri kurdular ve sabotajı teşkilâtlandırmağa çalıştılar. Nihayet, Londra, Washington ve Moskova ile anlaştıktan sonra hükûmetim harb ilân etti. Buna rağmen harbin ilânından evvel de, filen harb halinde bulunuyorduk.»

Alman Meskenler Birliği

Berlin 15 (T.P.) — Hava akınları yüzünden vukua gelen hasarat dolayısile ve Führer'in vermiş olduğu bir emir üzerine «Alman Meskenler Birliği» kurulmuştur.

Bulgaristanda umumî af

Sofya 15 (T.P.) — Kral İkinci Simeon'un cülûsu münasebetile umumî af ilân edilmiştir. Bundan istifade edenlerin miktarı pek büyüktür

İsveçte askerî tedbirler

Stockholm 15 (T.P.) — İsveç orduları başkomutanı General Thoernell beyanatında, beynelmilel durumun yeni sürprizler getirmek kabiliyetinde olduğunu, askerî tahavvüller ihtimali çoğaldığını ve İsveçte de askerî faaliyete şahid olunacağını ve onun için takviyesi icabettiğini ifade etmiştir.

Yeni kuklalar

(Başmakaleden devam)

ğümüze göre bu hususta müsbet bir cevab vermek şimdilik imkânsızdır. Bununla beraber İtalyan halkı, memleketi harbden kurtarmak istiyenler yüzünden ne belâlara sürüklendiğini de hergün görüyor. Mussolini'yi temize çıkaran nokta, onun döneklik yapmıyarak sonuna kadar dayanmak kararında ısrar etmesidir. Bu itibarla halkın sevgisini eskisi gibi kazanamasa bile onun kuracağı hükûmete kukla demek doğru değildir. Doğru olan bir şey varsa o da İtalyanın şimdilik Müttefiklerle Almanlar arasında bir döviş meydanından başka bir şey olmadığıdır.

NADİR NADİ

Mussolini İtalyada cumhuriyet kuruyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Hükûmetin ihaneti esnasında, hainlik gösterenler misal olacak surette cezalandırılacaktır.

5 — Bilcümle faşist teşkillerinin yeniden ihyasını ve bilhassa milis gönüllü kıt'alarının millî emniyet için tekrar tesisini emrediyorum.»

Romadaki nazırlar tevkif edildi

Londra 15 (a.a.) — İsviçre radyosunun bildirdiğine göre, İtalya Hariciye Nazırı Raffaelo Guariglia ile Badoglio hükûmetinin Romada kalan diğer bütün nazırları Almanlar tarafından tevkif edilmiştir.

İsviçre radyosu, Stefani ajansının da Alman kontrolu altına geçtiğini bildirmektedir.

Hitler bu hafta Mussolini ile görüşecek

Zürich 15 (a.a.) — Neue Züricher Zeitung gazetesinin Berlin muhabirine göre, Hitler bu hafta içinde Mussolini ile görüşecektir.

Mussolini'nin gazetesi olan Popolo d'İtalia, Corriera Della Sera'nın yerine Milanoda tekrar çıkmağa başlamıştır.

Japon - Alman müşterek beyannamesi

Tokyo 15 (T.P.) — Japon istihbarat dairesi çarşamba sabahı aşağıdaki malûmatı neşretmiştir: Japon İmparatorluk hükûmetile Alman Reich hükûmeti müştereken beyan ederler: «Badoglio rejiminin ihaneti, üçlü paktı hiç bir suretle haleldar etmiyecektir. Üçlü pakt hiç bir tahavvüle uğramadan yürürlüktedir. Her iki devlet nihaî zafere varıncıya kadar harbe devam kararını teyid ederler.»

Almanlar Vatikanı işgal etmişler

Berne 15 (a.a.) — Alman tanksavar topları ve paraşütçüleri, Romada Vatikan'da Saint Pierre meydanını işgal etmektedirler. Almanlar, komünistlerin Vatikan'a girmelerine mâni olmak için bu tedbire başvurduklarını söylemişlerdir.

«Mussolininin [illegible] günlük hükûmeti [illegible]»

Budapeşte 15 (a.a.) — Macar gazeteleri İtalyanın vaziyetine dair büyük bir ihtiyat göstermekte devam etmektedirler. Bu gazeteler Mussolini'nin kurtarılmasına dair tefsirde bulunmaktan çekinmektedirler. Muhafazakâr bir gazete olan Pesti - Hirlap, Mussolini'nin vaziyetini Napolèon'un Elbe adasından kaçırılmasına benzetmektedir. Macaristanda İtalya vaziyetinin değiştiğine dair hiç bir emare yoktur. Budapeştedeki İtalyan sefareti vazifesine devam etmektedir.

Millet Meclisi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

çesinden maaş, ücret ve tahsisat alanlar bundan istifade edecekleri gibi mebuslarla mülhak ve hususî bütçeli idareler ve diğer devlet müessese ve teşekkülleri memurları da bu ikramiyeyi alacaklardır. Mütekaid, dul ve yetimler de ayni şekilde faydalanacaklardır.

İkramiye maaşların zammile birlikte tevkifat çıktıktan sonra verilecektir.

İta tarihinin tesbiti İcra Vekilleri Heyetine bırakılmışır. Maamafih bunun bu şeker bayramından evvel verilemiyeceği tahmin olunmaktadır.

Bir Japon kadını beş çocuk doğurdu

Tokyo 15 (a.a.) — Corcey köyünde bir Japon kadını dün 5 çocuk doğurmuştur. Ana ile çocuklar sıhhattedirler. Hâdise duyulunca bir çok mütehassıs hekimler ana ile çocuklara bakmak üzere bu köye gitmişlerdir.

Salernoda Amerikalıların vaziyeti düzeliyor

Büyük mikyasta takviye alan 5 inci ordu mevzilerini muhafaza ediyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Alman hava kuvvetlerile kara kıt'alarına karşı şiddetle savaşmaktadır. Dün bu kıt'alar, 2000 den fazla çıkış yapmışlardır. Ateş hattına gelen Alman takviyeleri arasında, Calabria'da savaşmış olan 29 uncu motörlü tümenin unsurları müşahede edilmektedir.

Almanlar, deniz birliklerinin açtıkları ateşe, delici mermiler atan tanksavar toplarile mukabele etmektedirler. Almanlar yaptıkları hücumlarda Mark VI tipindeki ağır tanklarını kullanmaktadırlar. Asker çıkarılan kumsallıkları müdafaa eden Amerikan mevzileri hiç bir yerde yarılamamıştır.

İtalyanın batı sahili boyunca, 40 kilometre daha ilerliyen 8 inci İngiliz ordusu Salernodan kuşbakışı ancak 100 kilometre kadar bir mesafede bulunmaktadır. Bu ordu bugün Cosenza'nın şimalinde Belvedere kadar varmış ve burasını işgal eylemiştir. Sekizinci ordu devamlı surette takviye edilmektedir ve iki gün içinde Salerno bölgesinde bulunacağı tahmin olunmaktadır.

Alman tebliği

Berlin 15 (a.a.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği:

Dün Salerno ve Eboli civarında İngiliz - Amerikan ihrac teşkillerine karşı yapılan taarruz büyük muvaffakiyetlerle neticelenmiştir. Bir düşman grupu sarılmış, başka bir grup yok edilmiştir. Alınan ganimetlerin ve esirlerin sayısı durmadan artmaktadır.

Dün Eboli civarında geri atılan düşman, sahildeki deniz topçularının himayesinde mukavemete yeniden başlamıştır.

Alman hava kuvvetleri düşman ihrac filosuna durmadan taarruz etmiştir. 4000 tonluk bir nakiye gemisine öldürücü bir isabet kaydedilmiştir. Orta tonajda diğer 5 vapura ağır çapta bombalar isabet ettirilmiştir. Alman hücumbotları bir düşman kruvazörünü torpillemişlerdir.

Müttefikler Otranto yarımadasını tamamen aldılar

Cezayir 15 (L.P.S.) — Müttefiklerin Taranto ve Brendizi - Taranto hattı üzerindeki ilerlemeleri şayani memnuniyettir. Orada mevcud İtalyan askerî kuvvetleri Taranto - Brendizi hattının cenubunda bizimle işbirliği yapmışlardır. Otranto yarımadası elimizde olup, muhasım kuvvetler bulunmadığı anlaşılmıştır. Otranto yarımadası, alçak bir ova olup, (10) tane hava alanı vardır. Bu hava alanları halen bizim elimizdedir. Tarantonun takriben (30) mil şimal batısında olan Giojada çok faydalı bir hava alanıdır. Kuvvetlerimiz o taraflara doğru yürümekte olan hafif mukavemetlerle karşılaşmaktadırlar.

Gene bir Gelibolu mukayesesi

Berne 15 (a.a.) — D.N.B: Son hâdiseleri tahlil eden Gazette de Lausanne, geçen pazar günündenberi Müttefiklerin Mussolini'nin kurtarılması, şimal İtalyanın Rommel tarafından işgali, 5 inci Amerikan ordusunun Salernoda fena bir duruma düşmesi gibi bir sıra talihsizliklere uğradıklarına işaret etmektedir. Netice olarak bu gazete Salerno civarında Müttefiklerin düştüğü durumun ilk dünya harbinde Geliboludaki durumlarına benzediğini, fakat bunun cesaret verici bir şey olmadığını, çünkü o seferin bütün çıkarma kuvvetlerinin gemilere tekrar bindirilmesi ile neticelendiğini yazmaktadır.

Müttefikler bazı yerleri istirdad ettiler

Londra 15 (B. B. C.) — Müttefik umumî karargâhı Salerno köprübaşında bir kısım arazinin terkedilmek mecburiyeti hasıl olduğunu bildirmişti. Son gelen haberler 5 inci ordunun, bu kaybedilen araziden bir kısmını geri aldığını bildirmektedir. Şimdi Almanların bu kesimde altı tümenleri bulunmaktadır.

Müttefik deniz kuvvetleri Capri adasını da işgal eylemişlerdir.

Kızılordu Kief'e doğru yürüyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

yete nail olamamışlardır. Birkaç gündenberi elde ettikleri köprübaşını genişletmek ve ayni zamanda doğu kıyısındaki Alman köprübaşını sıkıştırmak yolundaki gayretleri, dün de Alman kıt'alarının çetin mukavemeti karşısında akim kalmıştır. Orta kesimdeki savaşların ağırlık noktası, elân Moskova - Roslawl demiryol dar hattile Smolensk - Moskova arasındaki bölgede bulunmaktadır. Fakat Sovyetlerin, açtıkları gedikler mahallî ve mahduddur.

Rus Başkumandanlığının takib ettiği gaye

Berlin 15 (T.P.) — Cenub kesimindeki savaşlar hakkında beynelmilel haberler bürosu şu malûmatı vermektedir:

Sovyet büyük taarruzu şimdi Kuban köprübaşından Smolensk şimal doğu istikametindeki bölgeye doğru uzanmaktadır. Sovyetler, hiç fasıla vermeden bütün harb vasıtalarını savaşa sürmüşlerdir. Rusların maksadı, harb sahası çamur olmadan evvel kat'î bir netice almaktır. Sovyetler, başlıca mücadele mevkilerinin cenub ve şimalinde Almanların batıya doğru hareketlerinden daha evvel davranarak Almanların bütün cephesini sarsmak gayesini takib etmektedirler. Bu teşebbüs Ruslara gene çok kan pahasına mal olmuş ve yalnız cenub kesiminde bir günde 300 tank tahrib edilmiştir.

Ruslar Novorosisk varoşlarına girmişler

Londra 15 (a.a.) Alman radyosunun bugünkü çarşamba akşamı bildirdiğine göre, Ruslar Novorosisk şehrinin şimal doğu varoşlarına girmişlerdir.

Ölüm

Orman cibayet memuru tekaüdlerinden ve Kadıköy odun tüccarlarından Sadeddin Bilensöz dün öğle üzeri vefat etmiştir. Cenazesi bugünkü perşembe günü Kadıköy Recaizade Ekrembey sokak 85 numaralı evinden kaldırılarak Kadıköy Osmanağa camiinde namazı kılındıktan sonra Karacaahmed mezarlığına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

Müttefikler deniz sigorta ücretlerini indirdiler

New-York 15 (a.a.) — Birleşik Amerika ve İngiltere arasındaki bütün münakalâtın harb tehlikesine karşı sigorta ücretleri yüzde dörde indirilecektir. Bu nisbet 1940 danberi en az dereceyi teşkil etmektedir.

İslâm Ansiklopedisi

Maarif Vekâleti tarafından neşredilmekte olan İslâm Ansiklopedisinin bazı cüzlerinin mevcudü kalmamış olduğundan 11 ve 12. cüzleri yeniden basılarak satışa çıkarılmıştır. Birinci cüzün ikinci tab'ı da bitmiş olduğundan bir kaç güne kadar üçüncü tab'ının da neşrolunacağı haber alınmıştır.

Hadiseler Arasında — FELEK

Güzel bir karar

Hükûmet memurlara birer maaş miktarında ikramiye itasına karar vermiş, bunu son Parti grupunda izah etti. Harb artık bugün yalnız muharibler için değil, muharib olmıyanlar için de bir afettir. Bu afetin bizim memleketimizdeki zararları gözönünde umumî hayatı allak bullak eden iktısadî muvazenesizlikten tutun da böyle zamanlarda beliren her türlü sosyal pürüzler, keyifsizlikler var. Bu arada hayat pahalılığının ölçüsüz hale gelişi «dar ve sabit gelirli» leri son derece mustarib etmektedir. Hükûmet bu ıstırabı en iyi görenler olduğu için bunlara ucuz gıda maddesi vermek gibi yardımlarda da bulunuyor.

Lâkin üç ayda bir yarı fiata verilen bir kilo şekerle, altı ayda bir verilen iki kilo makarna bu zorluğu karşılıyacak yeterlikte değildir; ama daha fazlasına da maddî imkân yok. Bu böyle oladururken hükûmetin memurlara -hele şu bayram arifesinde- bir aylık tutarında ikramiye vermek istemesi gerçekten, güzel, yerinde bir karardır.

Memurların sade devlet mekanizmasının çarkları olarak manen ve maddeten iyi halde bulunması bakımından değil, insan olarak da «derdi maişet» dediğimiz geçinme kaygusundan mümkün olduğu kadar azade, hiç değilse bayram gibi masraflı zamanlarda harcanmak üzere böyle bir fevkalâde yardıma mazhar olmaları sevinilecek bir şeydir. Bu sevinci ve hükûmetin aldığı bu güzel karara karşı olan naçiz takdirlerimizi burada zevkle belirtirken, memurlardan da muhtac hatta yalnız paraya değil, elinden tutulup yürütülmeğe kadar bedenî yardıma bile müftekir olan emekli, dul ve yetimlerin de milletin bu lûtfundan mahrum kalmıyacaklarını ve verilen haberde belki de bu noktanın unutulmuş olduğunu ummakta bulunduğumuzu ilâve ederek yazımızı bitiriyoruz.

Allah kimseyi sıkıntıda bırakmasın ve Cenabı Hak her birimize sıkıntıya düşmüş bir hemcinsimize yardım saadetini versin.

B. FELEK

Ölüm

Elektrikçi

Bay Mardik Papasyan

vefat etmiştir. Cenaze merasimi bugün saat 15 te Beyoğlu Üç Horan Ermeni kilisesinde icra olunacağı teessürle ilân olunur.

İşbu ilân hususî davetiye yerine kaimdir. Müteveffanın arzusu üzerine çelenk gönderilmemesi rica olunur.

Cenaze levazımatı Becidyan

***

Dr. Mihran Gaserin refikası ve Aleksandr Gaserin validesi

Bayan Hayguhi Gaser

vefat etmiştir. Cenaze merasimi bugün saat 13,30 da Beyoğlu Balıkpazar Üç Horan Ermeni kilisesinde icra edileceği teessürle ilân olunur.

İşbu ilân hususî davetiye yerine kaimdir.

Cenaze levazımatı Becidyan

Topuzun Kısmeti

No. 45

Yazan Mahmud Yesari

Jale — Mersi, yavrum.

Bahri — İki bin üç yüz elli.

Rükneddin — Banko.

(Jale, kâğıd verir.)

Rükneddin — (Kâğıdlara bakar:) İstemez.

Bahri — (Kâğıdlara bakar, açar:) Dokuz!

Rükneddin — (Kâğıdları alır, atar:) Aliyülâlâ.

Bahri — Dört bin yedi yüz.

Rükneddin — Banko.

(Jale, kâğıd verir.)

Rükneddin — Kâğıdlara bakar:) İstemez.

Bahri — (Kâğıdlara bakar, açar:) Yedi.

Rükneddin — (Kâğıdları atar:) Gene mi altı? İyisiniz.

Bahri — Paso.

Jale — (Rükneddine:) Emir, yavrum.

Rükneddin — Bin lira.

Şermi — Yamansın be Hacı.

Hasan — Paso.

Şermi — Hakeza.

Tahir — Banko.

(Jale, kâğıd verir.)

Rükneddin — Bu gece, kâğıd istemiyor.

Bahri — Paso. (Jaleye yüz lira uzatır:) Buyurunuz.

Jale — Mersi, yavrum. (Rükneddine:) Emir?

Rükneddin — Battı balık yan gider Çıkar yolu yok. İki bin!

Hasan — Paso.

Şermi — Hakeza!

Tahir — Banko.

(Jale kâğıd verir.)

Tahir — (Kâğıdlara bakar, açar:) Dokuz!

Rükneddin — (Kâğıdları alır, hiddetle atar:) Enfes!

Şermi — Tahir Beyefendi, bu gece, rekor, sizde.

Tahir — Daha, sabaha kadar vakit var.

Jale — Faites vos Jeux messieus, rien ne va plus!

(Oyun sabaha kadar sürer. Hiç kâğıd tutmıyan Rüneddin bütün parasını kaybeder. Yolda düşünmektedir:)

Bu yaşa geldim, başıma böylesi gelmemişti. Ben, Hacı Rükneddin, bir tahtada elli bin lira kaybedeyim! Eşe dosta söylesem, inanmazlar. Ben, inanmıyorum. Nasıl olur? Harifler, zehir gibi. Öyle kolposunda oynuyorlar ki diyecek yok. Ben, biraz fazla açıldım. Açılmasam, çıkarmak ümidi, ihtimali yoktu. Bir el tutmadım... Bu kadar ters gitmez. Bir el tutmadım! Jale, idare edemedi. Aklı sıra, işaret verdi. Birini anlamadım ki.. Kâğıdların hepsi, işaretli değildi. Ambale oldum, farkına varamadım. Ambale olmıyacak gibi mi? Sekize dokuz. Kâğıd geçince tıkayor. Herifler, paralı. Cüzdanlarını çıkardıkları zaman, para taşıyor. Bir kolpo uysaydı, kırk, elli bin tırtıklardım. Niye böyle oldu? Ben, kolay para kaptırmam ama... Açılmıyacaktım. Çok açıldım. Sinirlerim bozuldu. Çoktandır kâğıda el sürmemiştim. Herifler de soğukkanlı. Altta kalmak istemedim. Elli bin lira, az para değil. Tekrar denemesi de var. Gel gelelim, paralar suyunu çekiyor. Geride elli bin kalmadı. Hep, elli binle oyuna girmek şart değil ya, on binle, yirmi binle de girebilirim. Evvelâ, hesab başına oturmalı. Çocuk, hesab sormuyor.. Sormak da aklından geçmez. Vahanla Koço, direnirler. Onların ağzını kapamalı. Kötü boğuldum. Bu gecekine boğulmaktan başka birşey demmez.

Hesab başına

I

Vahandan al havadisi!

(Öğleden sonra, yemek odasında, Vahanla Koço, masayı kurmuşlar, karşılıklı rakı içmektedirler.

(Rükneddin, pijama ile girer.)

Vahan — Buyursunlar Hacı Beyim. İyi uyudunuz.

Rükneddin — Epey geç yattık. (Otu.rur.)

Vahan — Hayır haber inşallah?

Rükneddin — (Yüzünü buruşturur:) Pek hayırlı değil.

Vahan — İçeridesin?

Rükneddin — Bildiğin, bileceğin gibi değil.

Koço — Hık!

Rükneddin — Fatale düştüm.

Vahan — Sen, pek düşmezsin.

Rükneddin — Düştüm.

Vahan — Nasıl oldu?

Rükneddin — Hiç, el tutmadım.

Vahan — Buna, inanmam.

Rükneddin — İster inan, ister inanma.

Vahan — Oyun, büyük müydü?

Rükneddin — Çok büyüktü.

Vahan — Meselâ?

Rükneddin — Bin, iki bin, üç bin, dört bin.

Vahan — Sürülen?

Rükneddin — Sürülen.

Koço — Hık!

Vahan — Zorlu imiş.

Rükneddin — Bildiğin gibi değil, dedim ya.

Vahan — Kimler vardı? (Rükneddin isimleri söyler. Vahan bunların kâğıd yapan meşhur kumarbazlar olduğunu anlatır.)

Vahan — Neye bana söylemedin Hacı beyim?

Rükneddin — Tanımıyordum ki....

Vahan — Jale, sana, hiç söylememiş miydi?

Rükneddin — Adlarını söylemişti ama, pek kulak vermemiştim.

Vahan — Ben de geleyim, dedim. Keşki, gelse imişim.

Rükneddin — Akacak kan, damarda durmaz.

Vahan — Gayıb ne gıdar?

Rükneddin — Onu, hiç sorma.

Vahan — Çok mu?

Rükneddin — Sorma, dedim ya.

Vahan — Sormak, günahtır.

Rükneddin — Düşündükçe, beynim yerinden oynuyor. Şimdi, sen söyledikten sonra, büsbütün tepem attı. Beni, boğdular. Ben, boğulur muyum? (Rükneddinin verdiği izahattan diğer oyuncuların hep ortak oldukları anlaşılır.)

Vahan — Gayıb ne gıdar, Hacı beyim?

Rükneddin — Bırak, sorma.

Vahan — Pek mi çok?

Rükneddin — Az değil.

Vahan — Meramın, bizi meraktan çatlatmaktır?

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberler
7,55 Müzik (Pl.)
★
12,30 Program
12,33 Şarkılar
12,45 Haberler
13,00 Müzik (Pl.)
★
18,00 Program
18,03 Çifte fasıl
19,00 Haberler
19,20 Dans mü. (Pl.)
19,45 Dış politika
20,00 Saz eserleri
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Şarkılar
21,00 Kitab saati
21,10 Müzik (Pl.)
21,30 Konuşma
21,45 Senfonik orke.
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2					■				
3						■		■	
4		■							
5								■	
6			■						■
7					■				
8						■	■		
9				■					

Soldan sağa::

1 — Helezon şeklinde. 2 — Şu zamanlarda yapılmakta olan bir ibadet, vasıta. 3 — Çürüğe çıkarılmak üzere olan hayvanlardan. 4 — Şeflere yakışır bir tavırla. 5 — Bir hayvan. 6 — Bir cins şişkinliğin tersi, maden. 7 — Yakın akrabadan, yaşlı. 8 — Yıldırım, matematikte kullanılan bir harf. 9 — İnsanların bazı kısımlara ayrılmasına sebeb olur, oturulacak veya yatılacak yerlerden.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Yıllığı 12 liraya çıkarılmış olan bir vergi. 2 — Seciye, sarhoşluktan açılma devresi. 3 — Kelime kitabı, civcivin ve bazı kuşların sesi. 4 — Küşada muvaffak olamamak. 5 — Çevrilince Yunanistanda bir bölge olur, isim. 6 — Bir harfin okunuşu, geminin yolu ona göre tanzim olunur. 7 — Yalan söyliyerek kandıran. 8 — Bir edat, bir yemek. 9 — İleriye doğru sürmek, bir memleket.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	U	R	U	N	C	U	■	A
2	A	L	E	N	İ	■	L	A	T
3	T	A	B	U	T	■	A	R	■
4	A	H	İ	T	■	A	Ş	A	N
5	R	■	A	M	U	R	A	B	İ
6	C	U	■	A	D	A	N	A	N
7	İ	Ş	İ	K	■	B	■	■	E
8	K	A	S	■	A	Ç	A	N	■
9	■	K	I	S	K	A	N	A	N

BORSA

İstanbul Borsasının 15/9/943 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York — 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 İsviçre Fr.	29,9760
Madrid — 100 Pezeta	12,89
Stockholm — 100 İsveç Kr.	31,1325
ESHAM VE TAHVİLÂT	
İkramiyeli %5 938	19,38
%7 934 Sivas - Erzurum 2-7	20,08
%7 941 Demiryolu 1	20,17
%7 941 Demiryolu 2	19,71
%7 941 Demiryolu 3	19,24
%5 İkramiyeli birinci tertib Millî Müdafaa	19,96
Anadolu Demiryolu 1 ve 2	43,—
Merkez Bankası	119,50
İş Bankası hâmiline	13,70
Türk Ticaret Bankası	3,70

Zayi — İstanbul Üniversitesi Ebe mektebinden 1935 tarihinde aldığım ebelik şahadetnamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmadığı ilân olunur.

Sarıkamış Belediye ebesi
Hüsniye Gülçakır

DOKTOR - OPERATÖR
Mahmud Hidai Rona
DOĞUM ve KADIN hastalıkları mütehassısı
Hergün saat 15 ten sonra
Adres: Beyoğlu Mis sokağı başı No. 1. Telefon: 40273

DOKTOR
Kemal Saracoğlu
Şişli Etfal Hastanesi
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Ankara caddesi No. 15 Tel: 20189

İstanbul Belediyesi Çocukları Kurtarma Yurdu Müdürlüğünden:

75 ve 50 lira ücretli demircilik, marangoz, kunduracılık atölyesi şefliklerine istekliler aranıyor. Demirci ve marangozluk san'at okulu mezunu olması, askerliğini yapmış bulunması da şarttır. (9254)

Operatör
RIZA ÜNVER
Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22. Mavi yapı
Telefon: 22683

Zayi — İstanbul Mıntaka Liman reisliğinden almış olduğum 9 numaralı reislik şahadetnamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Hamza Kaptanoğlu İsmail Gelibolu

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Bayan **Safiye**
Kadıköy
İNCİ Gazinosundaki
Seanslarından sonra başka hiç bir yerde çalışmıyarak istirahate çekilmiştir.
Pek yakında KRİSTALde
Büyük Sürprizler! Ve Muazzam R E V Ü ???

Ticaret ve sanayi erbabının dikkat nazarına

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Reisliğinden:

Hazırlanmakta olan yeni kazanç vergisi kanunu için odamız kendi mütaleasını hükûmete arza karar vermiştir. Odanın bildireceği mütalealarin bütün ticaret ve sanayi erbabının arzu ve temayüllerine uygun olmasını temin gayesile salâhiyetli zevattan müteşekkil bir komisyon çalışmalara başlamıştır.

Komisyon odamıza kayıdlı bilûmum ticaret ve sanayi erbabının kazanç vergisi kanununa müteallik dilek ve düşüncelerini öğrenmenin ve ona göre hazırlanmanın çok faydalı olacağı neticesine varmış olduğundan bu kanunla alâkalı bütün tüccar ve san'at erbabının elyevm cari kanunda memleket ve ticaret âlemine yarar isteklerile sair hususları en kısa bir zamanda yazile odamıza bildirmeleri rica olunur.

Komisyon içtimalarında elde edilen neticeleri muhtevi zabıtlar Oda Mecmuasile peyderpey neşredilecektir. Bu zabıtlar hakkında vaki olacak tenkid ve mütalealarin da bildirilmesi ayrıca rica ve ilân olunur. (9135)

Meraklılara Müjde:

Aylardanberi beklenilen ve dünyaca tanınmış
FİNE WOOLLEN Co. Ltd.
İngiliz Müessesesinin kumaşları bu kere
PAZARKAYA
Kumaş mağazasına geldiğini ve BUGÜNDEN itibaren satışa çıkarıldığını sayın müşterilerimize arzederiz.
SULTANHAMAM 1/11. Tel: 20046.

İstanbul Defterdarlığı ilânları

(YAT SATIŞI)

Adı	:	Kizban
Sicil No.sı	:	1792
Limanı	:	İstanbul
Rüsumu	:	80
G. safi tonu	:	144,97
Kıymeti	:	30,000
Depozito	:	2250

Ankara emvaline varlık vergisinden borclu Fuad Babanın borcundan dolayı sahib olduğu yukarıda cins ve evsafı yazılı Kizban adındaki yat; Tahsili Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 5/10/943 salı günü saat 14 te ve kat'î ihalesi de 15/10/943 cuma günü saat 14.30 da yapılacaktır.

İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Beyoğlu kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (9179)

1 — Eminönü Maliye şubesine vergi borcunu ödemiyen David Madenin Galatada Kuledibi Büyükhendek Sadi Paşa apartımanında 6 numaralı ikametgâhında haczedilen radyo, aynalı büfe, dolab, karyola vesair kıymetli ev eşyası,

2 — Eminönü Maliye şubesine vergi borcunu ödemiyen Refael Assanın Taksim Şehidmuhtar caddesi 71 numaralı Melek apartımanının 1 inci [illegible] haczedilen Frijider buz dolabı. piyano, oda takımı, büfe, gardrob, karyola, tuvalet gibi kıymetli ev eşyası,

3 — Eminönü Maliye şubesine vergi borcunu ödemiyen İrfan Gözlerin Beyoğlu Ağahamam Tornacıbaşı caddesi 71 numaralı ikametgâhında haczedilen büfe, gramofon, radyo, oda takımı gibi kıymetli ev eşyası,

20/9/943 pazartesi günü saat 10,30 da mahallerinde Tahsili Emval kanunu mucibince aleni müzayede ile satılacağından talib olanların mezkûr gün ve saatte yukarıda yazılı mahallerde hazır bulunacak icra memuruna müracaatleri ilân olunur. (9178)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.sı	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Agop Şahinyan (Akşahin)	Beyoğlu Şişli	Tokaloğlu	11	Ahşab hane	2700	203	Tamamı

Mercan Maliye şubesine borclu Agop Şahinyanın karısı Nuvartın mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 12/10/943 salı günü saat 14 te birinci müzayedesi, 22/10/943 cuma günü saat 14.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (6320)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.sı	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Leon Alyanak	Beyoğlu Bozkurd	Eşrefefendi	40	Ahşab Ev	2480	186	Tamamı

Beyazıd Maliye şubesine borclu Leon Alyanağın mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 8/10/943 cuma günü saat 14 te birinci müzayedesi. 18/10/943 pazartesi günü saat 14.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (9321)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Avram Adosoğlu	Fener, Kâtib-muslihiddin	Kiremid	54	Ev	720	54	Tamamı

Eminönü Maliye şubesine borclu Avram Adosoğlunun mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 30/9/943 perşembe günü saat 14.30 da birinci müzayedesi, 11/10/943 pazartesi günü saat 14.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Fatih Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (9322)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.sı	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissenin teminatı	Hissesi
Yani İstelyani Nikolaidis	Beyoğlu Şişli	Hasad	2	Apartıman	24448	138	3/40
	»	Abideihürriyet	221	Kârgir Dükkân	1440	9	3/40
	»	»	223	»	960	6	3/40
	»	»	225	»	960	6	3/40

Eminönü Maliye şubesine borclu Yani İstelyani Nikolaidisin karısı İstalyonun mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 11/10/943 pazartesi günü saat 14 te birinci müzayedesi. 21/10/943 perşembe günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (9319)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.sı	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Yorgi Beyko	Feriköy Tatavla	Çoban	2	Kürk boyahanesi	3600	270	Tamamı

Mercan Maliye şubesine borclu Yorgi Beykonun yukarıda yazılı emlâkinin 8/10/943 cuma günü saat 14 te birinci müzayedesi, 18/10/943 pazartesi günü saat 14.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (9318)

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.sı	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissenin teminatı	Hissesi
Onnik Dağlaroğlu	Beyoğlu Cumhuriyet	Halâskârgazi	219	Kârgir dükkân	720	27	1/2
	»	»	219/1	Kârgir ev	7200	270	1/2
	»	Tavukçufethi	30	Garaj	1440	54	1/2

Eminönü Maliye şubesine borçlu Onnik Dağlaroğlunun yukarıda yazılı emlâkinin 11/10/943 pazartesi günü saat 14 te birinci müzayedesi. 21/10/943 perşembe günü saat 14.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu Kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (9317)

"Seni seviyorum"
diye mırıldandı

Bu yeni ve cazip güzellik reçetesini kullanırsanız,
Bu kelimeler size de hitap edilebilir.

Her genç kız, kulağına hafif sesle «sana perestiş ediyorum» kelimelerinin mırıldanması hülyasını besler. Bu iltifata pek yakında muhatap olabilirsiniz. Çabucak sevimliliğinizi yükseltir, gayri kabili mukavemet bir cazibeye malik olabilirsiniz. Bunun temini de gayet kolaydır. Çünkü yeni bir güzellik reçetesi meydana çıktı. Bu reçete sayesinde en sert ve en donuk bir cild kadife gibi yumuşayıp beyazlanacak ve cidden okşamak arzusunu uyandıracaktır. Siyah noktalarla ve gayri saf maddelerle dolu solmuş ve donuk bir ten yalnız bir kaç gün zarfında taze ve saf bir hal alacak ve cazip bir sevimlilik arzedecektir. Bir mütehassısın aşağıdaki tavsiyesini okuyunuz: «Hazmettirilmiş taze krema ve zeytin yağının cild üzerinde güzelleştirici bir tesiri vardır. Bunlar şimdi diğer kuvvetlendirici ve besleyici ve sıkıştırıcı cevherlerle karıştırılarak cild gıdası olan (Beyaz yağsız Tokalon kreminin terkibine ilâve olunmuştur. Üç gün zarfında yağsız Tokalon kremi, hiç ümid etmediğiniz bir derecede cildinizi güzelleştirecektir. Bu cild gıdası yağsız Tokalon kreminin memnuniyetbahş neticesi garantilidir. Aksi halde paranız iade olunur.

PARASIZ GÜZELLİK KUTUSU

Derununda (beyaz ve pembe) renklerdeki Tokalon kremleri ile muhtelif renklerde Tokalon pudrasının nümunelerini havidir. Ambalaj ve [illegible] 20 kuruşluk bir pulu aşağ[illegible] adrese gönderiniz. Tokalon servisi 2 P. Posta kutusu 622. İstanbul

KAYIB SAAT

14 eylûl tarihinde Büyükada iskelesinde Yorginin gazinosunda beş yüz lira kıymetinde bir pırlantalı saat düşürülmüştür. Bulan şerefli adam her kim ise Balıkpazarı Maksudiye hanında zemin kat 14 sayılı mağazada tüccardan Bay Adil Hünlere teslimle yüz lira mükâfat alsın.

Çatalca sulh hukuk hâkimliğinden:

Çatalcanın Ferhadpaşa mahallesinden Mustafa Türkoğlunun İstanbulda Sirkeci Demirkapıda Nöbethane caddesi 2 numaralı garaj sahibi Mehmed eşi Hayriye Sezer aleyhine ikame eylediği alacak davasının cari muhakemesinde: Gösterilen ikametgâhında tebliğ edilmek üzere mumaileyha Hayriye namına çıkarılan davetiyelere bulunamadığı ve neticeten ikametgâhın meçhul kaldığından bahisle davetiyelerin bilâtebliğ iade edilmiş olmasına ve müddeinin kanuna uygun görülen talebine binaen keyfiyetin ilânen tebliğine mahkemece karar verilmiş olduğundan duruşma günü olan 5/10/943 salı günü saat 10 da Çatalca sulh hukuk mahkemesine gelmeniz veya muteber bir vekil göndermeniz ve aksi halde duruşmanın gıyaben yapılacağının tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Emsalinden Çok Ucuz ODUNU

Yeni açtığımız Yenikapı Çakır Gazinosu bitişiğindeki ODUN DEPOMUZDAN tedarik edebilirsiniz.

Sümerbank İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi Bakırköy Bez Fabrikası Müdürlüğünden:

1 — Fabrikamızın hurdalığında bulunan aşağıda cins ve mikdarları yazılı malzeme açık arttırma ile satılacaktır.
2 — Artırma 17/9/943 Cuma günü saat 15 tedir.
3 — Teminat parası 200 liradır.
4 — Fabrika satışını yapmakta serbesttir.
1070 adet gaz tenekesi (iyice)
131 » » » (eski)

İktısad Fakültesi Dekanlığından:

Fakültemizde İşletme ve İktısad kürsülerine bağlı 3 asistanlık münhaldir.

İsteklilerin 20 eylûl 943 pazartesi günü saat 15 te yabancı dil imtihanları Fakültede yapılacaktır. Şartları öğrenmek istiyenlerin imtihan tarihine kadar pazartesi, perşembe günleri Dekan Kâtibliğine müracaat etmeleri. (8622)

Tıb Fakültesi Dekanlığından:

Psihiyatri ve çocuk cerrahisi ve ortopedi kliniklerinde münhal asistanlıklar vardır.

Talib olanların yabancı dil imtihanları yapılmak üzere teşrinievvelin 29 uncu çarşamba gününe kadar Dekanlık kalemine müracaat etmeleri. (9252)

Devlet Denizyolları Umum Müdürlüğünden:

1 — Van şubemizde açık bulunan 210 lira kadro ücretli mes'ul muhasibliğe 3656 sayılı teadül kanunu hükümleri dairesinde muhasebeci alınacaktır.

2 — Gemi kurtarma servisimizde münhal bulunan ve barem kanununa dahil olmıyan 100 lira kadro ücretli mütercim daktiloluğa ingilizce lisanını iyi bilen bir daktilo alınacaktır.

3 — İngilizce lisanını iyi bilen ve göstereceği kabiliyete göre yevmiye ücreti takdir edilmek üzere ayrıca bir mütercim daha alınacaktır.

İsteklilerin Zat İşleri Müdürlüğümüze müracaatleri ilân olunur. (9334)

SİĞNAL

Fiatı her yerde (20) kuruştur.

16 No.lı Dünyanın En Büyük Dört Renkli ve Resimli Mecmuasında

1 — Rusyada gönüllüler.
2 — Moskof siperlerinde neler oluyor?
3 — Bir zırhlının 112,000 mil seyahatinde geçirdiği safahat.
4 — Resimlerle topçu talimi dersleri.
5 — Resimlerle motörlü ve atlı toplar.
6 — Viyana ve muhtelif devletler muharrirlerinin kongresi
7 — Nadir yetişen bir kadın veteriner.
8 — Titanik için yapılan yeni bir filim röportajı.
9 — Grafiklerle Almanyanın diğer devletlere gönderdiği maddeler,

VE 7 ADED RESİMLİ SAHİFE

S İ Ğ N A L : Almanca, italyanca, fransızca, ingilizce ve rumca olarak intişar etmektedir. 1942 ve 1943 senelerine aid kolleksiyonlarla noksan nüshalarınızı J. Bayer'den tedarik edebilirsiniz.

Umumî vekili: Gazeteler serbayii: J O H A N N B A Y E R
Eskigümrük sokak No. 38 Galata - İstanbul. Posta kutusu 1580

D İ K K A T: Siğnal'e abone olunuz. 12 nüshayı havi 6 aylık abonesi 270 Kr.

İ L Â N

Burgazdan İstanbula gelirken 30/7/943 tarihinde maruz kaldığı kaza neticesinde büyük avarya ilân eden «Lûtfi Hüda» motörünün dispaşörü tayin edildiğimizden mezkûr motörde bulunan malları dolayısile büyük avaryaya iştirak edeceklerin ellerindeki evrakı müsbiteyi 25/9/943 tarihine kadar aşağıdaki adrese tevdi etmeleri tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Dispaşörler: Şekib Sevingen, Turgud Aygen
İstanbul Bahçekapı, Cermanya han 2 nci kat No. 15.

ACELE SATILIK
BİR ÇİFT ÖKÜZ
İri cins bir çift öküz acele satılıktır. İsteklilerin Kartalda Soğanlık köyünde Bahriye emeklilerinden Bay Abdullaha müracaatleri.

Hurma ithal etmek istiyenlere

İthalâtçı ve İhracatçı Birlikleri Umumî Kâtibliğinden:

1 — Hurma ithalinin lisans usulüne tâbi tutulduğu 19/7/943 tarihinden önce sipariş edilip Türk ithalâtçı ile yabancı ithalâtçı arasında akde bağlanmış olan hurmaların ithaline müsaade edilecektir.

2 — Bu müsaadenin alınabilmesi için ilgililerin 15/9/943 tarihli çarşamba günü saat 17 ye kadar umumî kâtibliğimiz sipariş tetkikleri servisine müracaat ederek siparişe aid akdin 19/7/943 tarihinden önce icra edilmiş olduğunu kanaat verecek surette tevsik etmeleri ve hurma fiatının Ticaret Vekâletince uygun görülmesi şarttır.

3 — İthal edilecek hurmaların dahilî satışı ile yaş sebze ve meyva koopera-tifleri birliği vazifelendirildiğinden, ithalâtçı, hurmanın yalnız ithalile iktifa edecektir.

4 — Keyfiyet, Ticaret Vekâletinin işarına atfen ilân olunur. (9134)

Göynük C. M. U. liğinden:

Gizlice yüksek fiatla satmak maksadile dükkânındaki lâmba ve idare şişelerini evine göndermek suretile millî korunma kanununa muhalif hareketten maznun Göynüğün Cuma mahallesinden Şemseddin oğlu 337 D. lu Mehmed Nuri Armağan hakkında Göynük asliye ceza mahkemesinde yapılan duruşma sonunda suçu sabit görülerek millî korunma kanununun 32 ve 59/3 ve 59/4 ve 63 üncü maddeleri mucibince on lira ağır para cezasile mahkûmiyetine ve suç mevzuu olan lâmba ve idare şişelerinin musaderesine ve on gün müddetle dükkânın kapatılmasına ve bu müddet zarfında ticaretten men'ine ve neşir ve ilânına mütedair olan hüküm kat'ileşmekle ilân olunur. (9239)

MOD ARLET

Bayan Eskenazi

Şapka salonları, İstiklâl Cad. Yerli Mallar Pazarı yanında, İbrahim Paşa Aprt. No. 5/5
20 EYLÛLDE AÇILACAKTIR.

HAYRİYE LİSESİ

İstanbul — Fatih — Saraçhanebaşı — Telefon: 20530
İLK — ORTA — LİSE — LEYLÎ — NEHARÎ
Kayıd muamelesine devam olunmaktadır. Mazeret imtihanları eylûlün 20 sine kadar yapılacaktır.

HUSUSÎ NİŞANTAŞI
IŞIK LİSESİ

Kuruluş tarihi 1885
ANA — İLK — ORTA — LİSE — KIZ — ERKEK — YATILI — YATISIZ
Talebe kayıd işlerine devâm olunmaktadır. Müracaat hergün saat 9 - 17 ye kadardır. Ecnebi dil tedrisatı ilk kısımdan başlar. Tel: 80879

Yatılı — Yatısız
Boğaziçi Liseleri

ANA — İLK — ORTA — LİSE Sınıfları
KIZ ve ERKEK kısımlarını havidir. Kayıdlar başlamıştır.
Dersler 13 eylûlde başlıyacaktır.
Arnavudköy — Tramvay caddesi — Çiftesaraylar Telefon: 36-210

Maden direği kesme ve taşıma işi

Devlet Orman İşletmesi Adapazarı Revir Âmirliğinden:

Ormanı	Miktarı M3.	D3.	Kesimi aded üzerine vasatî fiatı	Taşıma Lira	İlk teminatı Lira	Deposu
Kiliselik	1208	937	17 kuruştan	25	2433	Dinsiz köprüsü
Deliahmed deresi	369	353	17 kuruştan	10	328	Sakarya sahilleri deposu

1 — Yukarıda yazılı maden direkleri damgalı kayın ağaçlarından imal edilip iki ay içerisinde depolarına taşınma münakasası 20/9/943 pazartesi günü saat 15 de Adapazarı Revir Âmirliği binasında müteşekkil Komisyon huzurunda yapılacaktır.

2 — Şartnameler Ankara Orman Umum Müdürlüğünde, İzmit Revir Âmirliğinde, Adapazarı Revir Âmirliğinde, Hendek Karasu Merkez Bölge Şefliklerinde ve İstanbul Orman Çevirge Müdürlüğünde görülebilir.

3 — İsteklilerin kanunî vesikalarile mezkûr gün ve saatte yukarıda yazılı Komisyona müracaatleri. (8977)

TABLET
BOYER
BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
Kırgınlık ve Bütün Ağrıları Derhal Keser
20 adetlik tüpleri her eczanede 20 kuruştur.

İzmir İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Necatibey caddesinin Gazi ve İsmet Paşa Bulvarı arasındaki kısmının parke granit taşlarile yeniden döşettirilmesi işi Fen İşleri Müdürlüğündeki keşif ve şartnamesi veçhile kapalı zarf eksiltmesine konulmuştur. Keşif bedeli 16050 lira, muvakkat teminatı 1203 lira 75 kuruştur.

İhalesi 27/9/943 pazartesi günü saat 16.30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15 30 a kadar Encümen Riyasetine verilir. (9207)

Kiralık Apartıman Aranıyor

Talimhane, Firuzağa, Sultanahmed, Lâleli ve Fatih civarında lodosa karşı küçük bir apartıman dairesi veya ev aranmaktadır. Posta kutusu 34 numaraya yazılması.

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Sabahları İstanbuldan Derinceye saat 8 de hareket eden vapur 15/9/943 tarihinden itibaren saat 9 da hareket edecektir.

Sayın yolculara ilân olunur. (9255)

Muhammen bedeli (182000) yüz seksen iki bin lira olan ve Haydarpaşa ile Sirkeci arasında vagon nakli için (1) bir aded çift duba (27 eylûl 1943) pazartesi günü saat (16) on altıda Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (10350) on bin üç yüz elli liralık muvakkat teminat kanunun tayin ettiği vesikalar ve şartnamesinde yazılı olan deniz vesaiti inşaatile iştigal ettiğini natık vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (15) on beşe kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8916)

Muhammen bedeli (13500) on üç bin beş yüz lira olan (30) otuz aded (500) beş yüz kiloluk Demir Baskül (29 Eylûl 1943) Çarşamba günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (1012) bin on iki lira (50) elli kuruşluk muvakkat teminat kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14.30) on dört otuza kadar komisyon Reisliğine vermlleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9073)

Ankara civarında Cebeci Varyant hattındaki noksan inşaatın ikmali işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu işin muhammen bedeli (230.000) liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname ve sair evrakı Devlet Demiryolları Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden 11,50 lira mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 29/9/943 tarihinde Çarşamba günü saat 16 da Ankara'da D. D. Yolları Yol Dairesinde merkez birinci komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için teklif mektubları ile birlikte aşağıda yazılı teminat ve vesaikin aynı gün saat (15) e kadar komisyon Reisliğine verilmesi lâzımdır.

a — 12750 liralık muvakkat teminat

b — 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikalar ile bu işe mahsus olmak üzere D. D. Yolları Umum Müdürlüğünden alınmış ehliyet vesikası

İsteklilerin, ehliyet vesikası için ihale tarihinden en az 4 gün evvel bir istida ile ve emsali işleri muvaffakiyetle başardığına dair belge ibraz etmek suretile Umum Müdürlüğe müracaat etmeleri. (9056)

Muhammen bedeli (28540) lira olan 40 aded sabit Mors telgraf makinesi ve teferruatı 5/10/1943 salı günü saat 15 30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında toplanan Merkez 9 uncu Komisyonca satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (2140.50) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14.30 a kadar adı geçen Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 1.50 lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden temin olunur. (9256)

İstanbul Belediyesinden:

Fatih tamir atölyesi için birinci sınıf otomobil tamir ustaları ile tesviyeciye ihtiyac vardır. Taliblerin her gün iş saatlerinde Fatih atölyesine müracaatleri. (9187)